הירשביינס באַרימטע אידישע קאָמעדיע „גרינע פעלדער" היינט 8.30 אווגט אין ליטל טעאטער מיין סטריט אנטקעגן סעלקירק טיקעטס 50ס. אויפגעפירט פון מנורה ספּסיטי

זון אויפגאנג — 7.51.
זון אונטערגאנג — 5.34.

וועטער: קלאָר און קאַלט

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910. Published DAILY

דאָס אידישע וואָרט

THE GATEWAY OF THE WEST

THE ISRAELITE PRESS

די איינציקע אידישע צייטונג אין מערב קאנאדע עטאבלירט אין 1910 דערשיינט יעדן טאָג

Vol. 21, No. 28. Winnipeg, Monday Feb. 9, 1931. Published Daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאָג חוץ שבת און זונטאג מאָנטאג, כ׳ שבט, תרצ״א.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY FEB 13 1931

נייער דאָקומענט וועגן ארץ-ישראל וועט פארעפנטלאכט ווערן נאָך די וואָך, אָבער ער וועט ווארשיינלאך ניט ענדערן גרינדלאך רעגירונגס פּאָליטיק

ציוניסטישע עקסטרעמיסטן און פאַלעסטינער רעגירונג קעגן פריצייטיקער פארעפנטלאכונג פונם דאָקומענט. — פּעספילד וועט ווארשיינלאך פארבלייבן קאָלאָניאַל מיניסטער, אָבער הויי־קאָמישאָנער וועט רעזיגנירן

(ספּעציעלע טעלעגראמע צו "דאָס אידישע וואָרט" פון "איטא")

לאָנדאָן, פעב. 9 (איטא). — כאָטש די אלגעמיינע פרעסע האָט נעכטן ענדגילטיק אָפּגעלייקנט די קלאנגען וועגן לאָרד פּעספילדס רעזיגנאציע, ווערט אָבער דער "איטא" באקאנט פון ראַיעלע קוואלן, אז אויף אַן עקסטראָאָרדינארער זיצונג פונ׳ם קאַבינעט וואָס קומט פאר היינט (מאָנטאָג) וועט פארהאנדלט ווערן לאָרד פּעספילדס דראַנג צו רעזיגנירן, צוליב דער נייער דערקלערונג פון פאַלעסטינער פּאָליטיק וואָס די רעגירונג גרייט זיך צו ארויסגעבן.

עס ווערט אָבער אָנגענומען פאר זיכער, אז די זיצונג פונ׳ם קאַבינעט וועט פירן צו דעם, אז לאָרד פּעספילד זאָל ווייטער פארבלייבן אויף זיין פּאָסטן, ווייל די רעגירונג קאָן זיך איצט ניט דערלויבן קיין אינערלאכן קריזיס.

פאַרקערט אָבער, די פראגע פון לאָרד טשענסעלאָרס רעזיגנאציע צוליב דער נייער דערקלערונג, איז ניט פון באזונדער ערנסטקייט, ספּעציעל דערפאר ווייל זיין טערמין ווי הויי־קאָמישאָנער ענדיגט זיך שוין אלצאיינס.

דערווייל פארשטארקט זיך די פּאָדערונג פון אייניקע ציוניסטן, באזונדערס פון די עקסטרעמערע גרופּעס, אז אונטער קיין אומשטענדן זאָלן די ציוניסטן ניט איינשטימען צו דעם, אז דער רעגירונגס דאָקומענט זאָל איצט פארעפנטלאכט ווערן. זיי צייגן אָן, אז דער דאָזיקער דאָקומענט וועט האָבן צו טאָן בלויז מיט וויניקער וויכטיקע פראַגן, בעת די וויכטיקערע פּראָבלעמען זיינען נאָך ניט דיסקוטירט געוואָרן.

עס ווערט אויך אנגעצייגט, אז ביידע עקסטרעמען, די פאַלעסטינער אדמיניסטראַציע און די עקסטרעמערע ציוניסטן, אייניקן זיך אין זייערע פאָדערונגען, אז די פארעפנטלאכונג פון דעם דאָקומענט זאָל אָפּגעלייגט ווערן, ווייל ביידע האָבן מורא פאר ערנסטע רייבונגען צווישן דער אגענטור שפּעטער, ווען דער צווייטער טייל פון די פארהאנדלונגען וועט זיך אָנפאנגען.

יעדע זונטאָגדיקע צייטונג אין לאָנדאָן האָט נעכטן דערקלערט, אז א רעגירונגס דאָקומענט וועגן פאַלעסטינע וועט פארעפנטלאכט ווערן די וואָך, אָבער ער וועט ניט אנטהאלטן קיין גרינדלאכע ענדערונג פון דער רעגירונגס פּאָליטיק בנוגע ארץ־ישראל.

בלויז דעלעגאַטן וועלן צוגעלאָזן ווערן צו היינטיקער קאָנפערענץ

בלויז דעלעגאַטן, מיט געשריבענע "קרעדענשלס" פון זייערע ארגאַניזאציעס וועלן אַריינגעלאָזן ווערן אויף דער היינטיקער קאָנפערענץ ... שאַפּטלאַך פון דעם "פּאָפּולערן קאָמיטעט" ... דער עולם איז דערפאר געבעטן ניט צו קומען, ווייל אבסאָלוט קיינער וועט ניט אריינגעלאָזן ווערן אין זאל: אנדערש וואָלט עס ניט מעגלאך געווען אנצוגיין מיט דער קאָנפערענץ.

די רעזאָלוציעס פון דער קאָנפערענץ וועלן מיר באריכטן אין "דאָס איד. וואָרט".

באַדייטנדיקע סומע געשאַפן ביי עפענונג פון נייער ת"ת אין קאַלגאַרי

קאַלגאַרי, אַלטאַ., פעב. 9 (ספּעצ. צו ד. א. וו. פון אונזער קארעספּאָנדענט ה. זיסקין). — צוויי טויזנט דאָלאַר איז מזומן געלט איז דאָ געשאַפן געוואָרן פאר דער נייער תלמוד תורה, נאָך אַן אַפּיל פונ׳ם פּרעזידענט, העניר גאָלדבערג, ביי דער פייערונג לכבוד דער עפענונג פון די נייע קלאַס צימערן, אין דעם קהל׳ש צענטער.

די אידן פון קאַלגאַרי האָבן ארויסגעוויזן גרויס באגייסטערונג פאר דער עפענונג פון דער נייער דירה פאר דער תלמוד תורה, א גרויסער עולם, ארום 600 מענטשן, זיינען געקומען צו דער פייערונג, וועלכע איז דורכגעפירט געוואָרן אין אַן ענטוזיאַסטישער אַטמאָספערע.

נייַן פאַראורטיילט פאר פאַרשפּרייטן פּראָקלאַמאַציעס אין ירושלים

ירושלים, פּיב. 8. — נאָך א פּראָצעס וואָס האָט זיך פארצויגן פינף טעג, זיינען פינף אידן און פינף אראַבער געפונען געוואָרן שולדיק אין פארשפּרייטן העצע פּראָקלאַמאַציעס בעת דער לויה פון מכמוד אלי אין ירושלים.

זיי זיינען פאַראורטיילט געוואָרן דערפאַרטירט צו ווערן אָדער איינצוליגן ערבות פאר גוטער אויפפירונג.

צוויי אידישע וויצע-קאָמיסאַרן באַשטימט

מאָסקווע, פעב. 9 (איטא). — צוויי אידן האָבן דאָ היינט נעקראָגן הויכע רעגירונגס פּאָסטנס: יעפים גענקין איז באַשטימט געוואָרן צום פּאָסטן פון וויצע־קאָמיסאַר פון פינאַנצן, און עדוואַרד ראַזנטאַל — וויצע־קאָמיסאַר פון וואַסער־וועגן.

פּוילישער אַמבאַסאַדאָר אין אַמעריקע קריטיקירט פון נאַצ. דעמאָקראַטישער פּאַרטיי

וואַרשע, פעב. 9 (איטא). — דער פירער פון דער פּוילישער נאַציאָנאַל־דעמאָקראַטישער פּאַרטיי, פּראָפ. ריבאַרסקי, האָט אויף דער נעכטיקער זיצונג פון פּוילישן סיים שאַרף קריטיקירט דער רעגירונג דערפאַר, וואָס זי האָט דערלויבט, אַז דער פּוילישער אַמבאַסאַדאָר אין אַמעריקע, ט. פיליפּאָוויטש, זאָל אָנפירן פארהאנדלונגען מיט די אַמעריקאַנער אידן, בנוגע דער לאַגע פון די פּוילישע אידן. דער פּוילישער מיניסטער, סקלאַדקאָווסקי האָט אין זיין ענטפער אויף ריבאַרסקיס אלגעמיינער קריטיק וועגן דער פּוילישער רעגירונג, זיך ניט אָפּגעשטעלט אויף דער קלאָגע קעגן פיליפּאָוויטשעס פארהאנדלונגען מיט די אַמעריקאַנער אידן.

שריפה פאַרניכטעט אידישע געשעפטן אין בריסק

וואַרשע, פעב. 9 (איטא). — א גרויסע צאָל אידישע געשעפטן אין בריסק זיינען פאַרניכטעט געוואָרן פון א גרויסער שריפה וואָס האָט אויסגעבראָכן אין א "מאָוויר הויז".

גראָסערי סטאָר אין סט. באָניפיים באַרויבט אויף $85

הערלאָלד פעסקאָ, פּאַרוואַלטער פון נילס א סטאָר, אין 125½ מאַריאַן סט., סט. באָניפיים, איז געווען אליין אין סטאָר שבת אָוונט ,ווען א באַנדיט איז אריין, און אַנשטעלנדיק א רעוואָלווער, האָט ער געוואָרנט מר. פעסקאָ צו האַלטן זיך רואיק. ער האָט אַרויסגעפירט מר. פעסקאָ אינ׳ם הינטערשטן צימער פון סטאָר. און האָט אויסגעליידיקט די קאַסע, צונעמענדיק $85. אנזאָגנדיק דעם פאַרוואַלטער ניט צו מאַכן קיין טומל, איז ער ארויס דער פינסטער און איז פארשוואונדן געוואָרן. די פּאָליציי האָט דערווייל ניט אנטדעקט זיינע שפּורן.

פּאָדערן "נומערוס נולוס" אין דייטשע אוניווערסיטעטן

בערלין, פעב. 9 (איטא).— צום ערשטן מאָל אין דייטשלאַנד איז ארויסגעשטעלט געוואָרן די פאָדערונג פאר א "נומערוס נולוס" (מען זאָל גאָר קיין אידישע סטודענטן ניט אריינלאָזן), אויף דער פלענארער זיצונג פון די סטודענטן פון וויימאַרער אינזשינערן אינסטיטוט.

קלאָוקמאַכער סטרייקערס באַריכטן, אַז סטרייק איז ווירקזאַם

די סטרייקערס פון דזשייקאָב און קראָלי גיבן אונז איבער דעם פאָלגנדיקן באַריכט:

א פארזאַמלונג פון די סטרייקערס פון דזשייקאָב און קראָלי איז אָפּגעהאַלטן געוואָרן שבת, 2.30 בייטאָג אין יוניאָן אָפיס. אלע זיינען געווען אנוועזנד. דער קלאַנג, אַז אייניקע פון די סטרייקערס קערן זיך אום צו דער ארבעט "וועלכער איז געווען פארשפּרייט כדי אָפּצושוואַכן די רייען פון די סטרייקנדיקע", האָט זיך ארויסגעוויזן פאר ניט־ריכטיק. אלע ווי איינער האָבן געשטימט פאר׳ן פארשלאָג: שטיין צוזאַמען ביז זייערע פאָדערונגען וועלן דערגרייכט ווערן. די שטימונג איז געווען א געהויבענע.

עס איז אויך אויסגעהערט געוואָרן א באַריכט פון די דרעסמאַכערס און פאַרריערס פון דזשייקאָב און קראָלי, וועלכער האָט געלויטעט, אַז אויף זייערע שאַפּ־מיטינגען איז באַשלאָסן געוואָרן ארויסצוגיין אין א סימפּאַטיע סטרייק מיט די קלאָוקמאַכער אזוי שנעל ווי די יוניאָן וועט דאָס פּאָדערן. דער באַריכט איז אָנגענומען געוואָרן מיט באַגייסטערונג.

זונטאָג איז אָפּגעהאַלטן געוואָרן א צווייטע פאַרזאַמלונג פון די סטרייקערס. עס איז דאָרטן אויסגעהערט געוואָרן א רעזאָלוציע פון די ארבעטער פון די שעפּער און אויך פון מאַכן ארגאַניזאַציעס, וועלכע האָבן באַשלאָסן צו שטיצן די סטרייקערס פינאַנציעל און מאָראַליש. באַדייטנדיקע סומען געלט קומען אריין יעדן טאָג.

א סטרייקער געפערלאַך צעשלאָגן

דער סטרייקערס קאָמיטעט באַריכטעט: פרייטאָג, 12 אזייגער ביינאַכט, איז דזשאָו קאָוואַלסקי, איינער פון די סטרייקערס פון דזשייקאָב און קראָלי, 868 באַראָוס עוו., באַפאַלן געוואָרן פון דריי מענער אין מאַסקעס אויף די פּנימ׳ער. ווען ער איז ארויסגעגאַנגען פון זיין הויז צו צומאַכן דאָס הויף־טיר׳ל. זיי האָבן פארשטאָפּט זיין מויל מיט א טיכל ער זאָל ניט קאָנען שרייען. זייער האָבן אים מערדערלאַך צעשלאָגן און ער געפינט זיך איצט אין בעט אין זייער א שלעכטן צושטאַנד.

ציוניסטישע לאַגע דיסקוטירט ביי נאַציאָנאַל פאָנד קאָנפערענץ מיט אוסישקינען אין וואַשינגטאָן

גינסטיקע באַריכטן דערוואַרטעט אין לאָנדאָן. — פינף יאָריקער נאַציאָנאַל־פאָנד פּלאַן, לויט קאַנאַדער מוסטער, אָנגענומען. — אוסישקין ניט אָפּטימיסטיש בנוגע פארהאַנדלונגען מיט בריטישער רעגירונג

(ספּעציעלע טעלעגראַמע צו "דאָס אידישע וואָרט" פון "איטא")

וואַשינגטאָן, ד. ק., פעב. 9 (איטא). — כאָטש קיין באַשטעטיקונג איז דאָ נאָך ניט דערהאַלטן געוואָרן וועגן די גינסטיקע באַריכטן פון לאָנדאָן וועגן דער גערגרייכטער פאַרשטענדיקונג צווישן דער אגענטור און דער בריטישער רעגירונג, — האָט די נאַציאָנאַלע קאָנפערענץ פאַר'ן נאַציאָנאַל פאָנד, אָפּגעהאַלטן אין ווילאַרד האָטעל, אויסהערנדיק די רעדעס פון מנחם אוסישקין, ניימאַן, ליפּסקי, רבי בערלין, בערל לאָקער און באַראָץ, — אָנגענומען דעם פינף־יאָריקן פּלאַן פון באַדן אויסלייזונג אין ארץ־ישראל, פארגעשלאָגן פון אוסישקינען.

דער פּלאַן צייכנט אָן די דערוואַרבונג און אויסלייזונג פון באַדייטנדיקע סטראַטעגישע שטחים פון באָדן אין ארץ־ישראל דאָס געלט פאר וועלכן דאַרף אין פינף יאָר צייט געשאַפן ווערן פונ׳ם אַמעריקאַנער אידנטום. דער פּלאַן איז מאָדעלירט געוואָרן לויט׳ן ביישפּיל פון די אידישע קהלות פון קאַנאַדע, דרום אַפריקע, טשעכאָסלאָוואַקיע און אַנדערע לענדער. צווישן אַנדערש ווערט אויסגענומען ,אַז די נעמען פון אַמעריקאַנער שטעט און שטאַטן זאָלן געגעבן ווערן צו היסטאָרישע פּונקטן אין די אויסגעלייזטע שטחים.

קאָלאָניזירן אַראַבער פון פּאַלעסטינע אין עבר הירדן. ער האָט אָנגעצייגט, אַז אַזאַ קאָמיסיע איז פאָרמירט געוואָרן פאַר דער קאָלאָניזאַציע פון גריכן, אויסגעוויזן פון טערקיי, אין גריכנלאַנד.

א באַגריסונג צו דער קאָנפערענץ אין נאָמען פון דער רעגירונג איז אָנגעקומען פון אגריקולטור מיניסטער אַרטור מ. הייד. ער האָט אויסגעדריקט זיין פּאַרדראָס, וואָס צוליב זיין אָפּוועזנהייט פון שטאָט קאָן ער פּערזענלאַך ניט באַגריסן די קאָנפערענץ. זיין באַגריסונג לויטעט צווישן אַנדערע דערט:

"מיין האַרציקע באַגריסונג צו אייער אַרבעט פון אויסלייזן דעם באָדן אין ארץ־ישראל, אונטער דער פירערשאַפט פון אייער גרויסן לידער, מנחם מענדל אוסישקין. די אויפלעבונג פונ׳ם באָדן אין פּאַלעסטינע, היילי׳ק פאַר איד און קריסט, מוז אַרויסרופן דעם גרעסטן אינטערעס און די טיפסטע באַוואונדערונג ניט נאָר ביי אלע וואָס האַלטן טייער די גרויסע פאַרגאַנגענהייט פון פּאַלעסטינע, נאָר אויך פון די וואָס האָפן געטריי פאַר נאָך א גרעסערער צוקונפט פאַר׳ן לאַנד, אונטער דער אינטערנאַציאָנאַלער גאַראַנטיע צו גרינדן די אידישע נאַציאָנאַלע היים.

"די איצטיקע צייטווייליקע שוועריקייט, וואָס ווערן געמאַכט ניט געקוקט אויף דער אַלגעמיינער אָנערקענונג פון די גרויסע אידישע דערגרייכונגען, און די קריטיק פון די פאַרזוכן צו פאַרהאַלטן דעם אידישן פּראָגרעס, באַוועגן די דאָזיקע באַגריסונג".

דר. עלמוואָוד מיד, באַוואוסטער אַמעריקאַנער שעף פון דער "רעקלאַמיישאָן ביוראָ", פונ׳ם אינערן דעפּאַרטמענט, האָט אין זיין באַגריסונג אויסגעדריקט זיין פעסטן גלויבן אין דעם ענדגילטיקן זיג פון דעם אידעאַל פון דער אידישער נאַציאָנאַלער היים ,און ער האָט קריטיקירט דעם ווייסן פּאַפּיר. ער האָט געזאָגט: "פּאַלעסטינע איז געוואָרן דער קרבן אין דעם פאַרזוך מיט די ברייטע שוועריקייטן פון דער בריטישער אימפּעריע".

נייער לייטענאַנט גאָווערנאָר

האָן פראַנק סטענפילד, וועלכער איז מיט א קורצער צייט צוריק באַשטימט געוואָרן לייטענאַנט גאָווערנאָר פון נאָוואַ סקאָשאַ.

—(::)—

מזל טוב

א טאָכטער געבאָרן צו מר. און מרס. פיליפּ גרינבערג, 737 סעלקירק עוו. מוטער און קינד אין דזשענעראַל האָספּיטאַל אין בעסטן צושטאַנד.

—(::)—

אויף א באַזוך אין שטאָט

מר. ד. ניטיקמאַן, פון עדמאָנטאָן, איז דאָ און איז דער גאַסט פון זיין באַבען, מרס חיה ניטיקמאַן, 153 מעננס עוועניו.

וועגן מרס. ד. סעקטערס געזונט

א סך פון די צאָלרייכע פריינט פון מרס ד. סעקטער, פרעגן זיך ביי׳אונז אויב מיר ווייסן מער געניוערס וועגן איר לאַגע. מרס סעקטער ליגט זייער ערנסט קראַנק פאַר די לעצטע פאַר וואָכן אין דזשענעראַל האָספּיטאַל.

דער לעצטער באַריכט, היינט פרי, איז, אַז מרס. סעקטערס לאַגע איז עטוואָס מער האָפענונגספול, כאָטש זי איז נאָך ניט אויסער סכנה. סיי די פאַמיליע, סיי די דאָקטוירים זיינען פיל באַזאָרגט.

אוסישקין ניט צו אָפּטימיסטיש אָבער גלויבט אַז באָרן קאָן דערוואָרבן ווערן

מ. מ. אוסישקין האָט אין זיין רעדע געגעבן אַן אָפּנהאַרציקן איבערבליק איבער דער פּאָליטישער לאַגע. אויסדריקנדיק זיין האָפענונג, אַז די לעצטע דעפּעשן פון לאָנדאָן וואָס זאָלן אַן א נייע פאַרשטענדיקונג צווישן דער בריטישער רעגירונג און דער אידישער אגענטור/ זיינען ריכטיק, האָט ער אָבער געמאַכט קלאָר אַז ער טיילט ניט מיט דעם אָפּטימיזם ארויסגעבייגט אין אייניקע קרייזן.

דאָך גלויבט ה׳ אוסישקין, אַז א שריט פאָראויס אין דער לאַנד פראַגע קאָן און מוז געמאַכט ווערן. ער האָט געזאָגט: "עס איז נאָך מעגלאַך אויסצומיידן דעם אומגליק. די אַראַבישע לאַנד באַזיצער זיינען אזוי גרייט צו פאַרקויפן, ווי מיר זיינען נייגעריק צו קויפן. עס מוז בלויז באַזייטיקט ווערן די האַנט וואָס פאַרשטעלט דעם וועג פאַר׳ן אידן, ניט צולאָזנדיק אים צום באָרן".

ער האָט פאָרגעזעצט: "איך פיל זייער גוט די פינאַנציעלע דעפּרעסיע אין אַמעריקע, אָבער מיינע איינגענע אַקטיוויטעטן אין פאַרגאַנגענע עטלאַכע וואָכן האָבן מיר פאַקטיש דערוויזן, אַז קיין זאַך קאָן ניט שטערן, ווען ס׳איז דאָ דער שטאַרקער ווילן צו דערגרייכן".

שלאָגט פאַר אינטערנאַציאָנאַלע קאָמיסיע פאַר אַראַבישער קאָלאָניזאַציע אין עבר הירדן

ה. ניומאַן האָט פאָרגעשלאָגן דעם פּלאַן פון אַן אינטערנאַציאָנאַלער קאָמיסיע צו

—(::)—

(שלוס אויף דער לעצטער זייט)

קאָלאָניאַלן אָפיס, און א רעגירונגס אדמיניסטראַציע אין פּאַלעסטינע וואָס זאָל צום ערשטן מאָל אָנטדעקט די שטעלונג פּאָטיע פאַר דער אידישער אויפבוי אַרבעט, — איז דערקלערט געוואָרן פון ראָבערט סזאָלד, אין זיין רעדע ביי דער פאַרזאַמלונג פונ׳ם נאַציאָנאַלן ראַט פון דער אמ. ציונ. אַרג. באַשטייענדיק פון 150 פאַרשטייער צו אַן עקסטראָאָרדינארער קאָנפערענץ אין וואַשינגטאָן צו דיסקוטירן

ראָבערט סזאָלד דערקלערט פּאָליטישע לאַגע

וואַשינגטאָן, פעב. 9 (איטא). — אַז די ציוניסטישע אַרגאַניזאַציע האָט געפאָדערט אַז דער מאַנדאַט איבער פּאַלעסטינע זאָל אַרויסגענומען ווערן פון די הענט פונ׳ם

מ. שטיינקאָפ אין ראָטשעסטער

אויף דעם באַפעל פון זיין דאָקטאָר איז מר. מעקס שטיינקאָפ, וועלכער איז געלעגן איבער א וואָך צייט קראַנק אין זיין היים, אָפּגעפאָרן שבת קיין ראָטשעסטער, פאַר א שטרייַנגער אונטערזוכונג.

מר. שטיינקאָפ האָט געזאָלט היינט ריידן פאַר׳ן באָרד אָף טרייד, איבער זיין רייזע אין יאַפּאַן און כינע.

—(::)—

היינט בני-ברית סאָשל

דער ערשטער פאַרוויילונגס אָוונט פון דער בני־ברית לאָדזש היי־יאָר, וועט זיין היינט, מאָנטאָג, 8.30 אָוונט, אין טראָור לערס האָל. דער "סאָשל" קאָמיטעט האָט צוגעגרייט א שיינע פּראָגראַם, איינשליסנדיק געזאַנגען, "רעפרעשמענטס" — פאַר די וואָס האָבן עס ליב: קאַרטן. דער צוועק פונ׳ם אָוונט איז צו געבן א מעגלאַכקייט די מיטגלידער צוזאַמענצוטרעפן זיך אויף א פריינטלאַכן אָוונט.

פראַגע פון צוואַנג אַרבעט אין די סאָוועטישע וואַלד לאַגערן וועט אויפגעהויבן ווערן אין בריטישן הויז

לאָנדאָן, פעב. 8.— די פראַגע פון צוואַנג אַרבעט אין די סאָוועטישע וואַלד לאַגערן, וואָס איז שוין דיסקוטירט געוואָרן אין לאָרדן הויז, וועט קירצלאַך אויך אויפגעהויבן ווערן אין אונטערשטן הויז, ווי דאָ ווערט באַהויפּטעט. כאָטש די אַרבעטער פּאַרטיי האָט געפּראָוואוט מאַכן חוזק פון די דאָזיקע קלאַנגען, זיינען אָבער די באַריכטן פון סאָוועטן פאַרבאַנד וועגן דער לאַגע פון די וואַלדער אַרבעטער אַזעלכע אַז עס איז אוממעגלאַך ... די סאָוועטער רעגירונג ... [illegible]

אַז מען איז קראַנק פלעגט מען באַשטראָפט ווערן. האָט איינער געקאַנט גיין, האָט ער געמוזט אַרבעטן. אַז ניט — האָט מען אים באַלד אַריינגעוואָרפן אין א בלאָטיקן גרוב, וואו ער פלעגט בלויז קאָנען שטיין ביז די קני אין בלאָטע, — ביז ער פלעגט שטאַרבן. מיר פלעגן קריגן יעדן טאָג עטלאַכע שטיקלאַך קאַרטאָפל, א שטיקל ברויט און א הערינג — און מער גאָרניט". עס ווערן דאָ געמאַכט באַהויפּטונגען, אַז 570 טויזנט מענער, 74 טויזנט פרויען און 18 טויזנט קינדער אַרבעטן אין די קאָנצענטראַציע לאַגערן אין די וועלדער פון סאָוועטן פאַרבאַנד, און 73 טויזנט פון זיי זיינען לעצטן יאָר אומגעקומען. די סאָוועטן רעגירונג, ווערט באַהויפּטעט, נעמט זיך וויניק וואָס צום האַרצן אויב אַט די פאַרשיקטע שטאַרבן אויס, ווייל זי קאָן צו יעדער צייט קריגן נייע פאַרשיקטע צו פאַרנעמען זייערע פּלעצער.

דער פאַריזער קאָרעספּאָנדענט פון לאָנדאָנער "דיילי טעלעגראַף" ניט איבער די פאָלגנדיקע באַשרייבונג פון אַן אַנטלאָפענעם באַאַמטן פון די סאָוועטישע וואַלד לאַגערן:

"מיר האָבן געלעבט ווי די שקלאַפן. אונזערע לעבנס האָבן גאָרנישט ניט געמיינט צו דער סאָוועט רעגירונג. קיין דאָקטוירים זיינען ניט געווען, און פאַר זאַגן

אין פאַרבינדונג מיט די דאָזיקע באַהויפּטונגען, וועט מען אין הויז אויפפּאָדערן די רעגירונג זי זאָל פאַרבאָטן דעם אימפּאָרט פון סאָוועטישן געהילץ קיין ענגלאַנד, לויט׳ן געזעץ וואָס פאַרבאָט דעם אימפּאָרט פון סחורה פּראָדוצירט דורך צוואַנג אַרבעט פון געפאַנגענע.

פראַגע פון בני-ברית סקאָלערשיפּ פאַר קאַנאַדע וועט פאַרהאַנדלט ווערן פעברואַר 10טן

א. ע. קאַנטאָר, געוועזענער פּרעזידענט פון הינער בני־ברית לאָדזש און איינציקער קאַנאַדער פאָרטרעטער אין גענעראַל עקזעקוטיוו פון דיסטריקט גראַנד לאָדזש נו. 6, האָט געקראָגן די פאָלגנדיקע טעלעגראַפישע איינלאַדונג:

סינסינאַטי. — די "הלל" קאָמיסיע בעט אייך צו קומען צו איר זיצונג אין שיקאַגאָ, פעב. 10טן, וואו עס וועט באַהאַנדלט ווערן די פראַגע פון א קאַנאַדער סקאָלאַרשיפּ און "בריטישער פאָרנעם" רען".

די זיצונג וועט האָבן צוטאָן מיט דער "הלל פאָונדיישאָן", — א רעליגיעזע און קולטורעלע אידישע, יוגנט אַרגאַניזאַציע געשטיצט פון די בני־ברית. עס וועט פאַרהאַנדלט ווערן די פראַגע פון אויסברייטערן די טעטיקייטן פון דער אַרגאַניזאַציע קיין קאַנאַדע, און דער עטאַבלירונג פון א באַזונדער קאַנאַדער סקאָלערשיפּ.

מר. קאַנטאָר איז אָפּגעפאָרן קיין שיקאַגאָ צו דער דאָזיקער זיצונג.

אנב - אורחא פון מארק

אידישע מעלות

יעדעס פאָלק האָט זיינע מעלות און זיינע חסרונות.

איך האָב אָבער נאָך ניט געזעען קיין פאָלק וואָס זאָל זוכן אַרויסשטעלן זיינע חסרונות און באַהאַלטן זיינע מעלות . . .

אויף וויפל איך ווייס, זוכן פעלקער אויס אַלערליי מעלות מיט וועלכע די נאַטור זאָל זיי האָבן געבענטשט, און זיי לייגן איין די וועלט מיט זעלבסט־באַרימעריי.

פאַרקערט, זייערע חסרונות מינימיזירן זיי אָדער פאַרדעקן זיי אינגאַנצן. און אַז זיי גיבן שוין צו זייערן א חסרון, שטעלן זיי אָבער אַרויס קעגן אים הונדערטער מעלות, וואָס וועגן אַריבער דעם קליינטשיקן פעלער, ווי א שטיק גאָלד וועגט אַריבער א פעדער.

און אויב ס׳איז דאָ א חסרון וואָס וואַרפט זיך שוין זייער שטאַרק אין די אויגן; דאַן שרייבט מען צו די שולד פאַר אים צו דער געשיכטע, — "זי איז שולדיק, וואָס ביי אונז האָט זיך אַנטוויקלט אַזאַ חסרון". די מעלות אָבער זיינען איינגעבאַרענע, פון גאָט אָדער דער נאַטור געשאָנקטע, און צו זיי האָט שוין די געשיכטע גאָר קיין שייכות ניט . . .

**

מילא, פאַרשטיי איך: א פאָלק איז געגליכן צו א מענש וואָס וויל זיך אויספּינען פאַר לייטן, — און ס׳איז אפשר א נאַרישקייט, אָבער ניט קיין עולה צו פאַרדעקן פון פרעמדע אויגן די אייגענע חסרונות (אַז מען שעמט זיך מיט זיי איז שוין אויך א שטיקל מדרגה).

אָבער אַז מען מישט שוין די געשיכטע, אָבער אַז מען מישט אַריין די געשיכטע, מען צו א שטומער באַשעפעניש נעבאָך, וואָס קאָן זיך אַליין ניט פאַרטיידיקן?

איז ממה־נפשך: אָדער די געשיכטע איז א זייטיקער צושויער און האָט ניט צו טאָן מיט די מעלות און ניט מיט די חסרונות פון די פעלקער, — אָדער זי מישט זיך יאָ אין די מענטשלאַכע ענינים, און אין דעם פאַל, אויב זי איז שולדיק פאַר אונזערע חסרונות, קומט איר אָבער אויך דער קרעדיט פאַר אונזערע מעלות.

**

איך פאַרזוך בין מער געניגט צו דער לעצטער סברא: אויב מיר, אידן, האָבן געוויסע מעלות לגבי אַנדערע פעלקער, אין דאָס א ראַנק דעם, וואָס געשיכטלאַכע סיבות האָבן זיי ביי אונז אַנטוויקלט, — פונקט אַזוי ווי אונזערע חסרונות (און מיר האָבן זיי, ברוך־השם, אייבערגענוג), זיינען א פּועל־יוצא פון געוויסע געשיכטלאַכע סבות.

און אַזוי, אויב מיר שטאָלצירן דערמיט וואָס מיר האָבן אַרויסגעגעבן אַן איינשטיין, דאַרפן מיר זיך שעמען, וואָס פון אונז איז אַרויסגעקומען אַן אַזעוו.

סיידן מיר זאָלן אָפּמאַכן גלייך־אויף־גלייך: ניט שטאָלצירן מיט אונזערע איינשטיינס און ניט שעמען זיך מיט אונזערע אַזעווס.

**

אַט האָבן מיר, למשל, אונזערע באַרימטע אידישע פּעאיקייטן.

אידן, אידישע אימיגראַנטן, האָבן אויסגעבויט ריזיקע פינאַנציעלע און אינדוסטריעלע אונטערנעמונגען אין אַמעריקע. עס זיינען דאָ הונדערטער אידישע מיליאָנערן וואָס האָבן אָנגעפאַנגען זייער קאַריערע מיט אַרבעט אין א. סוועט שאָפּ פאַר עטלאַכע דאָלאַר א וואָך.

דאָס זיינען אָבער כמעט אין אַלע פאַלן אידישע אימיגראַנטן פון ערשטן דור, — די ביי וועמען די פּעאיקייטן זיינען אויסגעשאַרפט געוואָרן אויפ׳ן האַרטן שטיין פון לעבן.

זייערע קינדער צייכענען זיך בכלל ניט אויס פון אַלע אַנדערע אַמעריקאַנער.

דערצווינגען אונטער גוישע אומשטענדן פאַר א דור — צוויי, פאַרלירן אידן זייערע פאַרשפּיצטע "אידישע קעפּ", — זיי קריגן געוויינלאַכע גויאישע קעפּ . . .

**

אין זיין לעקציע וועגן ישעיהו הנביא דאָ, האָט פרץ הירשביין אָנגעצייכנט דעם היסטאָרישן הינטערגרונט, אויף וועלכן עס האָט זיך אַנטוויקלט דער אידישער פּאַסיפיזם, אונזער האַס צו מלחמות. וואָס געפינט אַזאַ דערשיטערנדיקן אויסדרוק אין ישעיהו׳ס מיט־האַמערס־קלאַפּנדיקע פּערזן.

אָבער די אידן זיינען דאָך גאָר ניט געווען אַלעמאָל אַזעלכע אומשולדיקע לעמער־לאַך.

די אוראַלטע אידן ווערן פון היסטאָריקער פאַרצייכנט ווי "קריגערישע שבטים". ס׳איז דאָ א חשד אַז די ערשטע אידן זיינען געקומען קיין מצרים, וואו זיי זיינען שפּעטער פאַרשקלאַפט געוואָרן, ווי זינגער.

שפּורן פון דער אידישער קריגערישקייט זיינען פאַרבליבן אינ׳ם "לא תחיה כל נשמה" (א געבאָט צו די אידן זיי זאָלן ניט לאָזן לעבן קיין איינעם פון די באַוואוינער פון לאַנד כנען).

פון צייט צו צייט, צוליב היסטאָרישע אומשטענדן, איז די אידישע קריגערישקייט אָפּגעפאַלן, און זיך ווידער באַנייט.

אפילו בעת׳ן צווייטן בית־המקדש האָבן די חשמונאים געפירט בלוטיקע מלחמות, ניט נאָר צוליב פאַרטיידיקונג, נאָר אויך צוליב באַזיגונג: אַזוי האָבן זיי למשל אַרום באַזיגט און מיט גוואַלד אַרויפגעצוואונגען אויף די אדומים דעם אידישן גלויבן.

און די רוימער האָבן פון די אידן אויך קיין האַניק ניט געלעקט, אפילו שוין נאָכ׳ן חורבן.

**

איצט זיינען מיר פּאַסיפיסטן, — עס וואָלט געווען פאַר אונז א היסטאָרישער אומזין צו זיין מיליטאַריסטן.

אָבער אַט גיט אונז א לאַנד און אַביסל עשיו׳ס ידים. מיר וועלן, בין איך זיכער, זייער שנעל פאַר׳גויאישט ווערן . . .

THE ISRAELITE PRESS
The only Jewish Newspaper in Western Canada.
אידישע וואָרט
Office and Place of Business: New Israelite Press Bldg., 165 Selkirk Ave. East
Published daily except Saturday and Sunday
ENTERED AS SECOND-CLASS MAIL MATTER AT OTTAWA
Subscription: $6.00 per year
Established 1910 Phones: 55 409—52 213
Winnipeg — Manitoba

און די צארישע געזעצן פארבלייבן

אומזיסט האָבן מיר חושד געווען די פּוילישע רעגירונג, אז זי וויל זיך אויספיינען פאר לייטן, אָפּשאפנדיק די פארבליבענע צארישע באשריינקונגען קעגן אידן. כאָטש זי קאָן באשריינקען זייער גוט די אידישע רעכט אָן צו האָבן די באשריינקונגען פארצייכנט אויף די געזעץ ביכער, ווייל זי זיך אָבער פאָרט נאָך ניט צעשיידן מיט דער דאָזיקער טייערער ירושה פונ'ם צאריזם.

שוין ניט איין מאָל האָט די פּוילישע רעגירונג צוגעזאָגט און פאר־מאָסטן זיך אָפּצושאפן די דאָזיקע איבערבלייבענישן פונ'ם צאריזם. יעדן מאָל האָט זיך אָבער געמאכט א שטיקל מניעה, און צום סוף איז דערפון גאר־נישט ניט געוואָרן.

אָט ערשט מיט א פּאָר וואָכן צוריק האָבן מיר מיט צופרידנהייט גע־מאָלדן, אז צום סוף האָט דער סיים, מיט א גרויסער מערהייט, אָנגענומען א ביל וואָס שאפט אָפּ די פארבליבענע צארישע באשריינקונגען קעגן אידן. און אונז האָט עס אויסגעזעען, אז דאָס מאָל איז די רעגירונג באמת אנט־שלאָסן זיי צוריקצוציען. מיר האָבן זיך ניט געקאָנט פארשטעלן, אז דער סענאט, וואָס האָט א סאָלידע רעגירונגס מערהייט, פּונקט ווי דער סיים, זאָל צוריקוואַרפן דעם דאָזיקן ביל, וואָס איז פאָרגעבראכט געוואָרן פון דער רע־גירונג. מיר האָבן ניט געקאָנט טאקע איינזעען קיין שום מאָטיוו, פארוואָס דער סענאט זאָל אזוי האנדלען: וואָס פאר נוצן קאָנען די דאָזיקע פארבלי־בענע צארישע געזעצן ברענגען פאר דער פּוילישער מלוכה, ווען מען איז דאַרטן אזעלכע בריות צו באשריינקען די אידישע רעכט "אויף אן אידעלן אופן?"

ווי עס ווייזט זיך אָבער ארויס, האָבן מיר געהאט א טעות אין חשבון. דער סענאט האָט דעם ביל יאָ דורכגעוואָרפן; און דאָס איז אויך געטאָן גע־וואָרן אויף אן אידעלן אופן: רעגירונגס מיטגלידער אין סענאט האָבן חלי־לה ניט געשטימט קעגן דעם ביל, אָבער אויך ניט פאר אים. די פראגע איז אזוי אנטשיידן געוואָרן פון די אָפּאָזיציאָנעלע אנטיסעמיטישע סענאטאָרן.

עס קאָן ניט זיין קיין צווייפל, אז די רעגירונג האָט אין דער שטיל מסכים געווען צו דער האנדלונג פון אירע סענאטאָרן. וואָלט זי באמת גע־וואָלט אז דער ביל זאָל דורכגיין, וואָלט זי געצוואונגען אירע נאָכפאָלגער אין סענאט צו שטימען פאר'ן ביל: די מלאכה פון צווינגען קאָן זי אויס־געצייכנט . . .

פארוואָס זשע האָט די רעגירונג יאָ דורכגעפירט דעם ביל דורכ'ן סיים? א דערקלערונג פאר דעם געפינען מיר אין א דעפּעשע פון ווארשע, דורך דעם בערלינער קאָרעספּאָנדענט, צום ניו־יאָרקער "פארווערטס".

לויט דעם קאָרעספּאָנדענטס באריכט, האָט פּוילן פאָרהאנדלט פּונקט דאַן מיט אויסלענדישע באנקירן וועגן א הלואה, און צוליב דעם האָט זי געמאכט דעם שיינעם זשעסט דורכצופירן דעם דערמאָנטן ביל דורכ'ן סיים. די הלואה האָט זי שוין איצט אָבער געקראָגן, און דער סענאט האָט שוין געקאָנט אזוי צוריקציען דעם שיינעם זשעסט.

די הלואה פראגע איז אפשר אויך געווען די אורזאך פון די גוטע הבטחות צו אידן מצד דער פּוילישער רעגירונג פאר דער לעצטער צייט. די הבטחות זיינען געווען זייער ברייטהארציקע, און מען האָט אויף זיי ניט געקאַרגט. בעת אין דער פּראקטיק האָט די רעגירונג די גאנצע צייט געהאלטן אין איין אויסארבעטן נייע פּלענער, ווי אונטערצוגראָבן ביז'ן גרונט די אי־דישע עקאָנאָמישע עקזיסטענץ.

און איצט, אויב די פּוילישע רעגירונג האָט שוין געקראָגן די געזוכטע הלואה, קאָן מען דערוואַרטן, אז מיט'ן חלשות פון די הבטחות וועט מען זיך אויך ניט קאָנען קוויקן, — ביז זי וועט דאַרפן א נייע הלואה און וועט קומען מיט נייע הבטחות . . .

די היינטיקע קאָנפערענץ

די קאָנפערענץ פאררופן פונ'ם "פּופּצענער קאָמיטעט", וועלכע האָט היינט איר ערשטע זיצונג, האָט, אויפ'ן ערשטן פּלאן, צו לייזן די פארפּלאָנ־טערטע בשר־כשר פראגע, וואָס האָט פאר'ן לעצטן יאָר ארויסגערופן אזוי־פיל מחלוקת און וואָס האָט אזוי אויפגערודערט דעם היגן אידישן קהל'שן לעבן.

ווי די פארזוכן אויסצוגלייכן דעם סכסוך צווישן די צדדים האָבן גע־וויזן, הערשן גאנץ גרינדלאכע חלוקי־הדעות'ן צווישן זיי, און די צדדים זיי־נען ניט געניגט צו גיין צו ווייט אויף פשרות. כאָטש זיי זיינען אפשר שוין מיד פון דער פּראָטקלאָזער מחלוקת.

כדי דער שלום וואָס די קאָנפערענץ דאַרף שאפן זאָל זיין א דויערנדי־קער, מוז זי זעען, אז עס זאָל פארבלייבן וואָס ווייניקער פלאץ פאר אומצו־פרידנהיים. די דעלעגאטן מוזן פארגעסן אויף זייערע פּערזענלאכע סימפּאַ־טיעס, און באהאנדלעןביידע צדדים אומפּארטייאיש און מיט געהעריקער אכטונג. וואָס ווייניקער אטאקעס, וואָס ווייניקער היים־בלוט און וואָס מער אביעקטיוויטעט, אלץ בעסער זיינען די שאנסן פאר'ן דערפאלג פון דער קאָנ־פערענץ.

אָבער כאָטש די בשר־כשר פראגע איז די ערשטע אויפ'ן סדר־היום פון דער קאָנפערענץ, איז איר לייזונג אָבער בלויז א מיטל פאר ווייטערדיקע צילן. מען מוז די דאָזיקע פראגע אָפּראַמען פון וועג, כדי מען זאָל ניט געמיינ־שאפטלאכע און פאראייניקטע כחות דערנאָך קאָנען צוטרעטן צו דער ליי־זונג פון א סך א וויכטיקערן פּראָבלעם, — צו פארהיטן די תלמוד תורה פון געשלאָסן ווערן אין נאָך צוויי וואָכן ארום. וואָס זי וועט מוזן טאָן, אויב קיין באלדיקע הילף וועט ניט קומען.

ווי די תלמוד־תורה קאָן געראַטעוועט ווערן און איר עקזיסטענץ פארזי־כערט ווערן, דאָס איז א פראגע וואָס וועט פון דער קאָנפערענץ דאַרפן געגוי אויסגעפאָרשט ווערן. עס איז אָבער קלאָר, אז מען קאָן צו דער פראגע ניט צו־טרעטן, אזוי לאנג ווי קהל איז ארייגעטאָן מיט לייב און לעבן אין דעם בשר־כשר סכסוך, וואָס שעפּט אויס אלע קהל'שע כחות.

דאָס דאַרפן פילן אלע די וואָס באטייליקן זיך אקטיוו אָדער פּאסיוו אין דעם בשר־כשר סכסוך. אויב זיי וועלן איצט ניט קומען צו קיין אויסגלייך, דאַן וועלן זיי טראָגן אויף זיך די אחריות פאר דעם אונטערגאנג פון דער תלמוד־תורה.

אנטיסעמיטיזם אין — שפּאניע

עס האַלט אפנים ניט אלעמאָל אוים דער כלל, אז דאָרטן וואו עס זיינען ניטאָ קיין אידן, איז אויך ניטאָ קיין אנטיסעמיטיזם.

שפּאניע איז איצט כמעט ווי אינגאנצן אידנריין, און כאָטש זי האָט איר אלטע אינקוויזיציע טראדיציע, איז עס שווער זיך פאָרצושטעלן, וואָס וועלן דאָרטן אנטיסעמיטן טאָן, צו באַרעכטיקן זייער עקזיסטענץ.

אָבער זיי זיינען פאָרט דאָ אין שפּאניע, און אָט הויבט דאָרטן אָן דערשיינען א וועכנטלאכע צייטונג מיט'ן נאָמען "לא לעגיאָן", וואָס העצט קעגן אידן לויט'ן נוסח פון קוזא און היטלער.

אפשר דערפאר, ווי מען זאָגט, לאַדעט שפּאניע צו זיך איין צוריק די אידן. ס'איז פּשוט נעבאך א רחמנות אויף די אנטיסעמיטן, זיי דאַרפן דאָך אויך מאכן א לעבן . . .

לעבעדיקער אין אידישן וועלטל פון וויען

(ספּעציעל פאר ד. א. וו. דורך "איטא")
פון מ. טענענבלאט

רוסלאנד אָדער ארץ־ישראל

ווין האָט זוכה געווען צו א קוריאָזער ספּעציאליטעט. א געוועזענער הויכער פּקיד פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע אין ארץ־ישראל האָט זיך פארליבט אין סאָוועטן רוסלאנד און מיט אן עפּנטלא־כער רעדע האָט ער "אָוועקגע'הרג'עט" דעם ציוניזם צוזאמען מיט דער צוקונפט פון דער אידישער קאָלאָניזאציע אין ארץ־ישראל. אָבער אויף דער פארזאמלונג זיינען געווען מער ציוניסטן ווי קאָמו־ניסטן: נו, האָט אויסגעבראכן א שטורעם פון פראגן און פּראָטעסטן, אויף וועלכע דער געלערנטער "בעל תשובה" פון ציו־ניזם צו קאָמוניזם האָט ניט געהאט קיין תשובה.

פאראן אין ווין א לינקער פּועלי־ציון, א זייער געלערנטער מעדיצינישער הינגי־עניקער דר. פעלער, אויף וועלכן מ'זאָגט אין געוויסע קרייזן, אז ער וואָלט שוין לאנג געוואָרן ווינער אוניווערזיטעט־פּראָפעסאָר, ווען ער זאָל ניט זיין א איד און אלינקער סאָציאליסט דערצו. די אנטיסעמיטן לאָזן אים ניט אריין אין א מלוכה־אינסטיטוט, ווייל ער איז א איד און א גאליציאנער דערצו, ווידער, די סאָציאל דעמאָקראטישע שטאָט פארוואל־טונג האַלט אים פון ווייטנס, מחמת זי האָט ניט קיין חשק אריינזעצן אין שטאָ־טישע אנשטאלטן גאנצע אָדער האלבע קאָמוניסטן.

וואוהין־זשע זאָל, נעבאך, קומען אזא נרדף אויף א פּאסיקן ארבעטס געביט? האָט מען אים געגומען קיין ארץ־ישראל און איר אים נעהאלטן דאָרט כמעט צוויי יאָר אלס פּראָפעסאָר...

טאראקסישן רב? אָט די אינטערעסאנטע פראגע האָט שיר געמאכט א שפּאלטונג אין דער ווינער קהלה. דער ראש בית־דין פון ווינער ראבינאט, ר' מאיר מאירסאָן, א באקאנטער גדול התורה האָט דער־גרייכט די פּענסיאָנספּייאיקע עלטער און דערצו האָט ער נאָך געהאט אן אלטן קאָנ־פליקט מיט דער קהלה וועגן ראש־חודש געלדער ספּעציעל ביי גט'ן. האָט ער מער געשוואונגען ווי פּריוווליליק זיך געלאָזן פּענסיאָנירן און שפּעטער האָט ער חרטה געקראָגן, ווייל לויט'ן רבנ'ישן און אידישן מנהג בלייבט א רב זיצן כל ימיו אויפן כסא־הרבנות; סיידן עלטער־שוואכקייט אָדער א פּגם אין פארשטאנד צווינגען אים צו דעמיסיאָנירן. האָט טאקע א גרו־פּע פון איינפלוסרייכע אָרטאָדאָקסישע גבירים אָרגאניזירט א שארפע פּראָטעסט אקציע קעגן קהלה־פארשטאנד וועגן אנ־ווענדן אויף אן אָרטאָדאָקסישן רב דעם גוי'אישן מנהג פון פּענסיאָנירונג. די מחלוקת איז ארויסגעטראָגן געוואָרן אין די אלגעמיינע ווינער טאָג־צייטונגען און ס'איז געוואָרן אן עפנטלאכער חילול־השם. דערווייל האָט די קהלה אויפגענער מען אלס נייעם ראש־בית־דין דעם באַ־קאנטן גאליציאנער גאון ר' יוסף כאב"ד, אן אָרטאָלטער מיוחס'דיקער רבנים שטאם פון פּוילן און רוסלאנד. ר' יוסף כאב"ד איז אויך וויסנשאפטלאך א גרויסער גע־לערנטער און ער האָט שוין פארן וועלט־קריג געשריבן אונטער א פּסעוודאָנים אין "השלוח" טיפע פאָרשונגען איבער אידישער רעכט. ער איז א בקי און א חריף און ער באהערשט דערביי פּאָלקאָם וויסנשאפטלאכע דיסציפּלין. ער פּאר־נעמט זיך אויך מיט דער פאָרשונג פון אַלטער אידישער יוריספּרודענץ אינ'ם העברייאישן אוניווערסיטעט אין ירוש־לים. אלס הייסער מזרחי־ציוניסט איז ער אויך א מיטגליד פון דער אידישער אגענץ און ער איז א צירונג פונם רבנים שטאנד בכלל. דאָס אידישע ווין האָט אים אויפ־גענומען מיט גוואלדיקן כבוד. גאנצע מחנות אָרטאָדאָקסישע און באלעבאטישע אידן האָבן אים מקבל פנים געווען. ווין האָט נאָך ניט געזען אזעלכע דעמאָנ־סטראציעס לכבוד אן אָרטאָדאָקסישן רב.

אָבער דער ענין איז נאָך ניט גאנץ ריין, ווייל דער פּענסיאָנירטער ר' מאירסאָן פירט ווייטער די מחלוקת און עס וועלן זיין לאָרדעניש מיט דין־תורה'ס צווישן ביידע רבנים. וועד ווייסט ווי לאנג די מחלוקות וועט געדויערן.

דערווייל זיינען אין בערלין פריי געווא־רען פילע אנדערע רבנים שטעלעס. עט־לאכע ראבינער זיינען געשטאָרבן, עט־לאכע זיינען ווייטער פּענסיאָנירט געווא־רען. איז טאקע געוואָרן א גערעטעניש אויפן רבנים פעלד. א מין אלגעמיינער רעווירמענט אין דעם עסטרייך אידישן דיפּלאָמאטישן קאָרפּוס. עס מעלדן זיך קאנדידאטן פון דער גאנצער וועלט און מען קוקט איבער א יעדן מיט זיבן שפּאָק־טיוון. בסוד סודות ווערט אויך דערציי־דיקט דער פרייער פּלאץ פון פּראָפעסאָר חיות ז"ל, אָבער די סודות זיינען ארום אין דער עפנטלאכקייט און ס'גרייט זיך צו א נייע און גאר שווערע מחלוקת. צווישן די וויכטיקסטע קאנדידאטן אלס ווינער אויבער ראבינער רופט מען אָז צוויי דייטשע ראבינער: דר. קארלע־באך און דר. פּרינץ. דאָס וואָלט געהייסן א סאָרט פּשרה צווישן מזרח און מערב אידנטום: דער ראש בית דין א פּוילי־שער און דער אויבער ראבינער א דויי־טשער ראבינער. דר. קארלעבאך שפּילט א פירנדע ראָלע אין דער "אגודת ישראל" און דארום פירט זיך שוין היינט אין ווין א שטילע אָבער פארביטערטע אָפּאָנסי־וועע קעגן אים, הגם ער געהערט צו די מעסיקע אגודה'איסטן און ער סימפּאטי־זירט טיילווייז אויך מיט "מזרח".

יערנפאלס, ווי די מעשה וועט זיך ענ־דיקן, איז עס דערווייל לעבעדיקער גע־וואָרן אין ווינער אידישער וועלטל. עס קאכט זיך ביי אלע אידישע פּארטייען און עסקנים און ספּעציעל ביי די ציוניסטן, ביי וועלכע דער פּאָליטישער טערמאָמע־טער האַלט אין איין שטייגן שוין איצט ביי דער שקל קאמפּאניע, זייער א היציקן און שווערן וואַל קאמף צום קומענדיקן ציוניסטישן קאָנגרעס.

יאנואר, 1931.
("איטא")

דאָס לאַנד צווישן מזרח און מערב

רייזע־איינדרוקן פון שפּאניע און פּארטוגאליע פון מ. ערנפּרייז, הויפּט־ראבינער אין שטאָקהאָלם.
אידיש פון ק. א. בראקער

(פארטזעצונג)

אידיש און־שלעכטע צייטן

(פעליעטאָן)
פון משה חיקעלס

דאכט זיך, וועט איר זאָגן, וואָס האָט צוטאָן אידיש מיט שלעכטע צייטן? אי־דיש, וועט איר זאָגן, איז זיך אידיש, צי ס'איז א גוט יאָר און צי ס'איז א שלעכט יאָר.

(ווייטערס קומט)

איר קאָנט פאָרן פאַר
פון אירגענד וועלכן טייל פון נאָרט ענד ביז צום צענטער פון שטאָט
50c
פיט א
בליו בוירד טעקסי
טעלעפאָנירט
24 521 און 24 511
הערי לייאָן, מענעדזשער

זינדיק בלוט

א העכסט שפּאַנענדער ראָמאַן פון דעם אידישן לעבן אין אַמעריקע

++++

פון א. ר.

(פאָרזעצונג)

אין איינעם פון די רייכסטע האָטעלן אין מעץ זיך צוזאַמענגעפאָרן. נעקומען אַהין זיינען בלויז איינענע, נאָענטע און ראַבי זאַלצמאַן האָט דורכגעפירט די חו־פּה צערעמאָניע. סילוויא האָט געלויכטן מיט אירע זיידענע און רייכע קליידער און טייערע צירונג, נאָר פון אירע אויגן האָט אַרויסגעקוקט אַ באַהאַלטענער טרויר־ער און געהיימער שרעק.

נאָכדעם ווי מען האָט געהאַט אַ רייכן סאַפּער און ווי מען האָט הארציק גע־וואונשן גליק דעם מר. וואָלף מיט סיל־וויאַ'ן, זיינען אַלע געפאָרן צו מר. וואָלפ'ן אַהיים.

און מר. וואָלף איז געווען פאַר'שיכור'ס פון גליק. ער האָט כסדר געהאַלטן אין איין שעפּטשען צו סילוויאַ'ן און דער־ציילן איר וועגן דעם גרויסן גליק, וואָס איר שטייט פאַר. ער האָט געהאַלטן אין איין פאַרשפּרעכן איר פאַרגעניגנס אין לוקסוס, נאָר סילוויאַ האָט נעשוויגן און זי האָט גאָרניט געענטפערט.

ביי וואָלפ'ן איז הויך זיינען שוין גע־שטאַנען געדעקטע רייכע טישן. שיינדל, מר. וואָלפ'ס שוועסטער, האָט אויף דעם אַלעם אכטונג געגעבן און ספּעציעלע מענ־שען האָבן דאָס צוגעגרייט. פון זינט־קיידי איז אַוועק פון שטוב. איז שיינדל דאָרט געבליבן אכטונג צו נעבן אויפן הויז, ביז נאָך דער חתונה ווען סילוויאַ'ס מוטער וועט זיך אַהין אַריבערקליי־בען.

מען האָט געטרונקען, געהוליעט, גע־זונגען ביז שפּעט אין דער נאַכט. מר. וואָלף אַליין האָט אויף אַ סך געטרונקען, אויך סילוויאַ'ן האָט ער כמעט געצוואונ־גען צו טרינקען, און דער ווייַן האָט פאַר־טרוכן די געהיימע שרעק פון איר הארץ.

און ביטרים — זי איז די גאַנצע צייט געווען ביי זיך אין צימער, און געלעגן אין בעט און זי האָט זיך שטיל באַוואוסן מיט טרערן.

צווייטע טייל

קאַפּיטל 1

סילוויע'ס אויגן

קיידי האָט זיך אויפגעכאַפּט פון שלאָף, האָט געעפנט די אויגן מיט שרעק און זי איז אַזוי געבליבן ליגן שטיל מיט אַפּענע און טרויעריקע אויגן. זי האָט אַ פּאָר מאָל שטיל אָפּגעזיפצט ארומקוקנדיק זיך איבער דעם צימער אין וועלכן זי האָט זיך איצט געפונען צוזאַמען מיט איר מאַן, בענדזשאַמין וואָלף, און מיט זייער קינד.

דער צימער איז געווען אַרים און אָפּ־געלאָזן, די ווענט אָפּגעבליאַקעוועט, דער סילינג ערטערוויי פאַרפלעקט מיט פאַר־שוואַוועטע פלעקן, און פון דעם נישט איבעריק ריינעם דיל האָט זיך געפילט אַ ריח פון שטויב.

זי האָט געוואָרפן אַ בליק אויפן קינדס בעטל, און אויף אַ געשטאַנען לעבן אויפן בעט. דאָס קינד איז געשלאָפן רואיק, דאָס פּנימ'ל איז געווען בלאַס און אויף די שמאָלע ליפּעלאַך האָט גערוט אַ קינדער־שער אומשולדיקער שמייכל, און קיידי האָט מיט רחמנות אַ טראַכט געטאָן:

— אַרים קינד מיינס . . . עס שלאָפט מיט אַזוי ווייניק אויגן און זי האָט געענטאָן גע־לאַסן רעדן:

— וואָס ביזטו אין בעס אויף מיר ? וואָס האָב איך דיר פאַר א שלעכטס געטאָן ? איך ווייס, דיר אין איצט נישט גוט, איך פיל דיין ווייטאָג. אָבער וואָס בין איך דען שולדיק ? לייד איך דען ווייניק ? איז מיר דען בעסער ווי דיר ? און די שווייגנסט, רעדסט נישט. דאָס הארץ קאָן דאָך פּלאַצן. און וואָס וועסטו אויספירן מיט דיין שווייגן ? וואָס קאָן ווערן פון אַזאַ צרת'דיק לעבן ? דו וועסט שווייגן, דו וועסט זיך עסן דאָס הארץ, דו וועסט מיר אַריינטרייבן אין משעכאַט־קע, און וואָס ? ס'וועט דעם אַלטן א סך אַרן ? דעם אַלטן רוצה אַרט עס ווי די וואַנט. דו ווייסט בענדזשאַמין, נעכטן, נעכטן האָב איך אים געטראָפן אין נאָס בענדזשאַמין האָט זיך געגעבן אַ דריי אויס מיטן פּנים צו איר :

— דו האָסט אים געזעען ?

— ער איז פאַרבייגעפאָרן . . .

— איז ער געפאָרן אַליין ?

— וואָס עפּעס אַליין ? — מיט זיין מויד.

(פאָרזעצונג פאָלגט)

1 טאָג
נעדייַנקט אז מיר קאָנען אייך געבן
באַרינונג, אויב איר פאָרלאָנגט דריי קליינינג
אין אַלע אייערע אָדער פאַרבן
ג. פ. פאַרסנאַי, מענעדזשער
37 266, PERTH DYE WORKS LTD.

רעדזשיינע רעדזשיינע
REGINA CARTAGE & STORAGE LIMITED
טעלעפאָן 93 041
דיסטריביוטאָרן פון די באַרימט
ראָזדייל לאַמפּ און סטאָוו קוילן
פאַר היימישן געברויך, אויך
ביג האָרן און סאָונדערס קריק
בעלווין און גרינהיל סטים קוילן
דזשענעראַל קאַרטעדרוש, מאָווינג און סטאָרעדרוש

לעבנסווירדיקע רעזולטאַטן עכטע דאַנקבאַרקייט.

מיס מילער, פון קראַיראָן, שרייבט : — אויס דאַנקבאַרקייט פיל איך אַז איך מוז שרייבן אַן דערציילונג אייך וואָס פאַר א וואונדערבאַרן בענעפיס איך האָב געקראָגן פון נעמען א פּלעשל פון אייער קאַרטער'ס ליטל ליווער פּילס. האָבנדיק געליטן פון מאָגאָן, האָט מיר א פריינט רעקאָמענ־דירט צו פּרובירן אייערע באַרימטע פּילן, מיט עס רעזולטאַט, אַז נאָך דער ערש־טער אַזע האָב איך באַגריפן וועגן זייער עכטן טאָניק ווערט. און איך האָב דער־פילט, אַז איך האָב ענדלעך אַנטדעקט א רפואה וואָס האָט באַוויזן אויפצוטאָן וואָס עס האָט פאַרשפּראָכן."

נעמט קאַרטער'ס ליטל ליווער פּילס פאַר דעם קאָמפּלעקשאָן און פאַרשטאָפּונג, ביי אַלע דראַגיסטן 25 ס. און 75 ס. רויטע פּעקלאַך.

היימאַן און העסטרין

באַ־יסטערס, סאָליסיטאָרס און א. וו.
216 — מעקאַינטייר בלאָק — 216
טעלעפאָן 21 627
מר. העסטרינס וואוינונג:
306 סט. דזשאַנס עוועי., טעל. 53 133

שינבין, מאָראָזניק און ראָבלין

Shinbane, Morosnick & Roblin
Barristers, Solicitors and Notaries
באַריסטערס, סאָליסיטאָרס, נאָטאַריוס
Office: 207-8 Confederation Life Bldg.
457 Main St. Opposite City Hall
טעלעפאָן 21 345—6

טשערניאַק, קאַפּשטיין און ספּיוואַק

Barristers, Solicitors, Etc.
460 מיין סטריט
טעלעפאָן 24 591 און 24 666

א. ע. קאַנטאָר

אַ־וואָקאַט און נאָטאַרי
A. E. CANTOR
211 קוירי בילדינג, 233 פּאָרטעדזש עוועי.
טעל. 89 225—29 937
רעזידענס:
103 בענערמאַן עוועי., טעל. 51 353

ל. א. מ. פּייקאָף

באַריסטער, סאָליסיטאָר, נאָטאַרי פּאַבליק
L. A. M. PEIKOFF, L.L.B.
201 McIntyre Block, Main at Portage
Phone 86 802 Res. 52 173

ה. שולמאַן

אַ־וואָקאַט און נאָטאַרי
געלט צו לייען אויף 6½ פּראָצענט
Schulman & Nitikman
213 קאַנפעדעריישאָן לייף בילדינג
457 מיין סטריט, אַנטקעגן סיטי האַל
טעלעפאָן 88 462

ש. מילער

B.A., L.L.B.
באַריסטער, סאָליסיטאָר א. א. וו.
709 גרייט וועסט פּערמאַנענט בילדינג
356 מיין סטריט
טעלעפאָן 24 638 און 24 963
רעז. 152 באַראָוס עוועי., טעל. 51 652

דאָקטוירים Doctors' Directory

IN ALPHABETICAL ORDER

Office	Residence	
53 578	51 250	**דר. ס. דוש. בערמאַק,** 834 מיין סטריט אפּיס שטונדן: 2—4 און 7—8 DR. J. C. BERMACK
54 107	54 107	**דר. דוש. ברענער,** 402 סעלקירק עוועניו אפּיס שטונדן: 3—5, 7.30—8.30 DR. J. BRENER
26 947	53 422	**דר. א. גוטמאַן,** 714 טאַראָנטאָ דזשעו. טראַסט בלדג. 283 פּאָרטעדזש עוועי., קאָר. סמיט אפּיס שטונדן: 10—12, 2—6 און ביי אַפּאָינטמענטס DR. A. GUTTMAN
22 717	54 429	**דר. ס. דושאַוויש,** 404 באַיד בילדינג שטונדן: 11—12 און 3—6 און ביי אַפּאָינטמענטס DR. SIMON JAUVOISH
26 600	28 153	**דר. וו. הערשפילד,** 576 מיין סט. קאָר. אַלעקסאַנדער עוו. אפּיס שטונדן: 11—1, 2—5 און 7—9 DR. H. HERSHFIELD
52 744	51 772	**דר. ב. א. וויקטאָר,** קאָר. סעלקירק און סאַלטער (איבער דער באַנק) אפּיס שטונדן: 3—5 און 7—8 DR. B. A. VICTOR
	52 376	**דר. דושאָ. בי. מעקטעוויש,** שטונדן 2—5 און 7—9 פרויען און קינדער קראַנקהייטן 500 קאַלעדזש עוועי., רעז. 504 קאַלעדזש עוועי. DR. GEO. B. McTAVISH
53 181	53 181	**דר. י. פּערלמאַן,** 291 באַראָוס עוועי., קאָר. טשאַרלס אפּיס שטונדן: 3—5 און 7—8 DR. I. PEARLMAN
54 866	51 968	**דר. ס. קאָבריַנסקי,** סוויט 2 קראַמפּ בלאָק (מיין און דאָפּערין עוועניו) אפּיס שטונדן: 3—5 און 6.30—8 DR. S. KOBRINSKY
24 480	49 763	**דר. מעקס ריידי,** (עקס רעי) 283 פּאָרטעדזש, קאָר. סמיט (100 טאָראָנטאָ דזשעו. טראַסט בלדג.) לענד איטאַנס שטונדן: פון 2—6 אָוונט און ביי אַפּאָינטמענטס DR. MAX RADY
53 915	52 614	**דר. סעם ראָדין,** ראָיאַל בענק בילדינג (מיין און סעלקירק) אפּיס שטונדן:: 3—4 און 6—8 DR. SAM RODIN
88 916	59 473	**דר. א. ל. שוכין,** אפּיס שטונדן 11—12 און 2—6 אפּיס: בענק אָף קאָמערס בלדג., מיין און אַלעקסאַנדער רעזידענס: 375 מאַקריי עוועי. DR. A. L. SHUBIN
22 446	51 801	**דר. דושאָ. ה. שאַפּירא,** 604 באַיד בילדינג שטונדן: 3—5 און ביי א פּאָינטמענטס DR. GEO. H. SHAPERA
		אויגן, אויערן, נאָז און האַלז
29 110	51 848	**דר. י. ה. בעקמאַן,** 613 באַיד בילדינג DR. J. H. BECKMAN
24 465	51 359	**דר. ד. מ. דושענאָה,** 830-2 סאָמערסעט בלאָק DR. D. M. GENOFF
		קינדער קראַנקהייטן
88 013	53 320	**דר. ה. מעדאָוויי,** 904 באַיד בלדג. 3—5; 332 מאַניטאָבאַ עוו. 11—12 DR. H. MEDOVY

דענטיסטען Dentists Directory

IN ALPHABETICAL ORDER

Office	Residence	
51 560	41 652	**דר. י. בן עזרא,** ב.א. 962½ מיין סטריט, קאָר. סעלקירק. DR. I. BEN EZRA, B.A.
53 720		**דר. מ. א. ברעגמאַן,** סוויט 1 סט. דזשאַנס בלאָק. 984 מיין סט. DR. M. A. BREGMAN
52 744	39 829	**דר. א. גאַרדנער,** 409 סעלקירק עוועי., קאָר. סאַלטער. (איבער דער ראָיאַל באַנק) DR. A. GARDNER
56 056		**דר. ס. טשורטשיל,** סוויט 1, טריק בלאָק, 972 מיין סט. DR. S. H. CHURCHILL

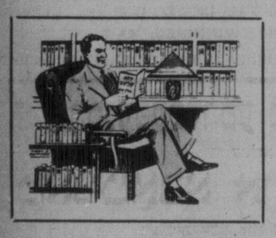

די סובסקרייבערס

פון

אידישע וואָרט

האָבן איצט א זעלטענע געלעגנהייט צו שאַפן ביי זיך אין דער היים

א שיינע, רייכע אידישע ביבליאָטעק

מער ווי האַלב אומזיסט

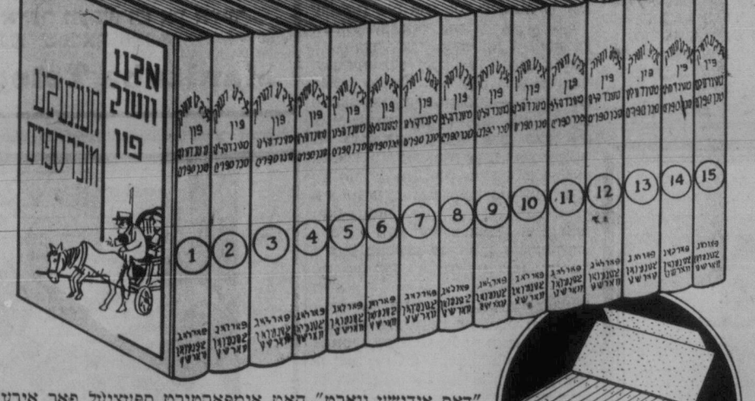

"דאָס אידישע וואָרט" האָט אימפּאָרטירט ספּעציעל פאַר אירע סובסקרייבער א צאָל קאָמפּלעקטן ביכער פון די באַרימטסטע און פאָפּולערסטע שרייבער. די ביכער זיינען מוסטערהאַפט געבונדען, אַזוי אַז די דאָזיקע קאָמפּלעקטן זיינען נים נאָר רייך אין אינהאַלט, נאָר אויך א צירונג פאַר דער הויז. זיי באַרייכערן אייער צימער און גיבן אייער היים דעם אויסזען פון אַן אמת'ער אידישער היים.

יעדער קאָמפּלעקט ווערט צו אייך צוגעשיקט אין א שיינער. קאַרטאָנענער קעסטל (ווי אָנגעצייגט אויפ'ן בילד). אַזוי אַז אויב איר האָט נים קיין ביכער־שאַפע, קאָנט איר די ביכער האַלטן אין זייערע אייגענע שאַכטלען.

לעזו טאָלסטאָי, — 11 בענדער, רעגולאַר $20.00, צו אונזערע סוב־סקרייבער פאַר בלויז **$9.25**

מאַקסים גאָרקי, — 7 בענדער, רעגולאַר $14.00, צו אונזערע סוב־סקרייבער פאַר בלויז **$5.50**

קנוט האַמסון, — 11 בענדער, רעגולאַר $23.50, צו אונזערע סוב־סקרייבער פאַר בלויז **$9.00**

זשאַן קריסטאָף, — 7 בענדער, (פון ראַטען ראָלאַן), רעגולאַר $16.00, פאַר בלויז **$5.00**

מענדעלע מוכר ספרים — אַלע 15 בענדער, רעגולאַר $21.00, צו אונזערע סובסקרייבער פאַר בלויז **$8.75**

אום צו באַקומען די אויבנדערמאָנטע ביכער, צו די אָנגעגעבענע מער ווי האַלב־אומזיסט פרייזן, דאַרפט איר בא־צאָלן אין פאָראויס פאַר א יאָר סובסקריפּשאָן פאַר "דאָס אידישע וואָרט" ($6.00) —

אַדרעסירט אייער קאָרעספּאָנדענץ צו

THE ISRAELITE PRESS LIMITED

165 Selkirk Avenue Winnipeg, Man. Phones: 52 213—55 409

ברודער מאָרד

העכסט אינטערעסאנטער און שפּאַנענדער ראָמאַן

(פארזעצונג)

— עס איז בעסער, אז זיי זאָלן פארן איבער האמבורג און דאס צו צוויי אדער דריי אויף איין שיף. עס וועט קאסטן עפּעס טייערער די רייזע, דערפאר אבער וועלן זיי זיין זיכערער, אויף דייטשע שיפן דארפן זיי זיך נישט מאסקירן. אין האמבורג קאן זיי קיינער נישט און זיי וועלן קאנען רואיקער פארן.

— איך וואָלט אויך געווען צופרידענער צו פארן דורך האמבורג, — האט דער שיינער דזשעק געזאגט. עס איז נישט גאנץ אנגענעם צו פארן מיט א פארשטעלטען פאליציי אנענט אויף איין שיף.

— יא, קינדער, איר וואָלט אלע געוואלט פארן זיכערער, עס נייט אבער ניט ווי מיר וויל. — האט דער באנקיר געזאגט מיט א טרויעריקע מינע. — איך האב אויסגעשפּילט אין לאנדאן.

—וואס מיינסטו דערמיט ? — האט דער פראפעסאר געפרעגט דערשראקן.

— קאנט איר איינעם א ווענדלאנד ?

— איך קען אים, — האט דער פראָפעסאר געזאגט, — ער איז אן אנענט פון דער געהיים פאליציי און איינער פון די געפערלאכסטע.

— דער דאזיקער ווערלענר האט דער שמעקט ווער איך בין.

— ווי איז דאס מעגלאך ? פון וואנען האט ווענדלאנד געקאנט וויסן, ווער דער רויטער דזשאן איז און ווער דער באנקיר דזשאנסאן איז ?

דער באנקיר האט זיי דערציילט אז ווענדלאנד איז היינט געווען ביי אים אין קאנטאר צוזאמען מיט גראף געארג זאגט מיט א טרויעריקע מינע. — איך האב אויסגעשפּילט אין לאנדאן.

—וואס מיינסטו דערמיט ? — האט דער פראפעסאר געפרעגט דערשראקן.

— קאנט איר איינעם א ווענדלאנד ?

— איך קען אים, — האט דער פראָפעסאר געזאגט, — ער איז אן אנענט פון דער געהיים פאליציי און איינער פון די געפערלאכסטע.

— דער דאזיקער ווערלענר האט דער שמעקט ווער איך בין.

— ווי איז דאס מעגלאך ? פון וואנען האט ווענדלאנד געקאנט וויסן, ווער דער רויטער דזשאן איז און ווער דער באנקיר דזשאנסאן איז ?

דער באנקיר האט זיי דערציילט אז ווענדלאנד איז היינט געווען ביי אים אין קאנטאר צוזאמען מיט גראף געארג זאגט צו פארדאנקען, — האט דער באנקיר געזאגט מיט א ביזיער, שטימע.

— נאנאן ? ווי קומט אהער נאנאן ?— האט דער פראפעסאר געפרעגט.

— צום טייפל אלע פרויען, צום טייוול די ליבע, האט זיך דער באנקיר געבייזערט, די פראנצויזן איז פארליבט אין גראף טשעזוויץ איבער די אויערן, דער יונגער גראף קומט אפט צו דער שיינער פראנ־צויזין און ער האט מיך דארט אמאל גע־זעען. איצט ווייסט ער, אז דער באנקיר דזשאנסאן וואוינט ניט אין עניפטן.

ווען ווערלאנד ווייסט דערפון איז גאר־נישט גוט, — האט דער פראפעסאר גע־זאגט, — איך קאן אים זייער גוט. דאס איז א טייוול, ער איז קלוגער און דורכ־געטריבענער פון דער גאנצער פאליציי פון דער קעניגין וויקטאריא. ווען ווענדלאנד ווייסט, אז דער רויטער דזשאן און דער באנקיר דזשאנסאן זיינען נאר איין פער־זאן, דאן מוזטו ליבער פריינט אנטלויפן פון ענגלאנד, ווי אמשנעלסטן.

— דאס ווייס איך אויך, — האט דער באנקיר באמערקט, — און איך האב זיך שוין באוואָרנט. עס איז נאך מיין גליק וואס איך בין גוט באקאנט מיט די קעפ פון דער לאנדאנער פאליציי און מען מעל־דעט מיר אלעס וואס דארט קומט פאר. איך וועל וויסן מיט פיר און צוואנציק שטונדן פריער, ווען מען וועט מיך וועלן ארעסטירן.

— וואוהין דענקסטו צו פארן ?

— וואס פרעגסטו טאם ? איך פאר מיט אייך קיין שיקאגא.

— ווען דענקסטו דען צו פארן ?

— איך האב שוין געקויפט רייזע בילעט אויפ'ן גרויסן דאמפער "די עלבע" וועכטע וועט איבערמארגן ארויספאר פון לאנדאן.

— וועט אונזער קאפיטאן אויך פארן מיט אונז ?

— געוויס, ער וועט פארן אונטערן נאָ־מען פון לארד מאלבארא און נאנאן וועט הייסן ליידי מאלבארא.

— דאן וועל איך ווידער זעען מיין גע־ליבטע נאנאן ! — האט דער שיינער דזשעק אויסגערופן.

— רעד קיין נארישייטן, — האט דער באנקיר אים געזאגט, דו טארסט ניט ווייזן זיך אויפ'ן שיף, אז דו קאנסט לארד מאלבארא אדער ליידי מאלבארא.

דער פראפעסאר האט געוואלט נאך עפּעס פרעגן, דער באנקיר אבער האט דערקלערט, אז איצט האט ער קיין צייט — אין דריי שטונדן ארום וועלן זיך צו־נויפקומען אלע העלדן פון דער נאכט, דאן וועלן זיי אלעס אפּרעדן.

ווען דער באנקיר איז אוועקגעגאנגען האט דער שיינער דזשעק געזאגט צום פראפעסאר.

— וואס דענקסטו טאם טאָלדינג, איז עס וואר, וואס דער רויטער דזשאן האט דערציילט פון ווענדלאנד אז פון דער גע־שיכטע מיט'ן קליינעם דזשאן ווילסאן ? מיר דאכט זיך אז עס איז עפּעס א ליגן.

— פאר וואס זאָל עס זיין א ליגן.

— צו וואס האט ער געהאלטן ביי זיך דעם צווערג, דזשאן ווילסאן ? וואס האט ער געוואָלט מאכן מיט אים ?

— פיליייכט האט ער מורא געהאט, אז דזשאן ווילסאן זאָל ניט אויסזאגן פון חדר ?

— דאן האט ער שטום נעמאכט דעם צווערג.

— דערצו איז ער נישט פעאיק, — האט דער פראפעסאר געענטפערט.

— איך גלויב דעם מענשן ניט, — האט דער שיינער דזשעק געזאגט, ווי צו זיך אליין, וואס ער זאגט איז א ליגן : איך דענק, אז ער וויל אונז באשווינדלען. מיר וועלן רייזיקרין אונזער לעבן אין אמעריקע און ער וועט אלעס צוגעמען. דערפאר וויל ער פארן מיט אונז קיין שיקאגא. ער וויל אכטונג נעבן אויף אונז.

— דער גוטער נאפּאָלעאן באנאפּארטע האט געזאגט : "קענן איין שורקע, אנדער־האלבן שורקען", — האט דער פראפע־פעסאר דערקלערט ערנסט. — מיר זיינען צוויי שורקען קענן איינעם, וואס דארפן מיר מורא האבן ? מיר דארפן זעען אים אָפּנארן, ווען מיר וועלן אָפּטאן א גוט שטי־קעל ארבעט און וועלן אריינקריגן די קאץ אין אונזערע הענט, וועלן מיר שוין וויסן וואס צו טאָן.

ביידע גוטע פריינט האבן אויסגעטאן זייערע מאסקעס און האבן אוועקגערעדט ביז מען איז געקומען זיי רופן צום מי־טינג.

דער זאל פונם מיטינג איז היינט געווען געפּאקט, אלע העלדן פון נאכט זיינען זיך צוזאמענגעקומען, ווייל זיי האבן געוואוסט, אז דאס איז דער לעצטער מיטינג, וועלכן זיי האלטן אָפּ אין לאנדאן. זיי האבן ווייר־טער געוואוסט, אז אין עטלאכע טעג ארום דארפן זיי אוועקפאָרן קיין אמעריקע.

דער באנקיר דזשאנסאן און ווילאם דערבי, דער קאפּיטאן פון די העלדן פון נאכט זיינען אויך געווען אויפ'ן מיטינג, ווילאם האט געטראָגן א מאסקע, ווי ביים ערשטן מאל.

ער האט געעפנט די פארזאמלונג און האט דערקלערט אלע מיטגלידער, אז ענד־לאך איז געקומען די צייט ווען זיי וועלן קאנער אנהויבן עפּעס צו טאָן.

דאן האט דער רויטער דזשאן דערקלערט, אז זיי וועלן מוזן פארן איבער האמבורג אדער ברעמען, ווייל די לאנדאנער בלויע (די פאליציי) זיינען אין דער לעצטער צייט גאר משוגע געווארן און שיקן פאר־שטעלטע אגענטן אויף יעדער שיף, וועלכע פארט פון ענגלאנד קיין אמעריקע.

ער האט זיי דערקלערט וואוהין זיי זאָלן זיך אדרעסירן, ווען זיי זאָלן קומען קיין האמבורג, וואס פאר א צייכן זיי זאָלן גיבן דעם אגענט פון די העלדן פון נאכט, וועלכער וועט זיך געפינען אין האמבורג און וועט זיי פארזאָרגן מיט שיפקארטן קיין גיריאָרק און מיט אייזנבאנען בי־לעטן קיין שיקאגא.

ער האט זיי ווייטער דערקלערט וואר־הין זיי זאָלן גיין, ווען זיי וועלן אנקומען אין שיקאגא און וואו מען וועט זיי אויפ־נעמען אלס ליבע געסט.

די העלדן פון דער נאכט האבן גע־שטוינט ווען זיי האבן זיך דערוואוסט ווי קלוג און ווי דורכגעטריבן דער פלאן איז געמאכט, ווי זיי זאָלן זיכער און אומגע־שטערט קומען קיין שיקאגא.

— בראוו ! בראוו ! — האבן אויס־גערופן אלע מיט איין קול.

דער רויטער דזשאן האט דאן צוגערופן יעדן באזונדער און האט אים גענעבן א צעטעלע, אויף וועלכן עס איז געשטאנען די אדרעסע פון א גרויסן באנק געשעפט אין לאנדאן.

— מארגן זאָל יעדערער פון אייך, אבער איינציקווייס, העכסטנס צוויי מיט אמאָל, גיין צו דער דאזיקער באנק און ווייזן דאס דאזיקע צעטעלע. ער וועט דארט באקומען א שיפסקארטע קיין האמבורג און א פונט סטערלינג, — האט דער רויטער דזשאן ווייטער דערקלערט.

ווען דער פראפעסאר און דער שיינער דזשעק זיינען צוגעקומען צו אים, האט ער זיי געזאגט שטילערהייט.

— מיט אייך האב איך נאך עפּעס צו רעדן היינט ביי נאכט.

דערמיט האט זיך געענדיגט דער לעצ־טער מיטינג פון די העלדן פון נאכט.

אין שלאָס טשעוויץ האט מען זיך אויך פארבאריישט אויף דער רייזע קיין אמעריקע. גראף געארג און דער אינדיער סינדא באהארור האבן זיך אנטשלאסן אויך צו פארן אויף דער "עלבע".

געארג האט איצט געהאט א סך צו טאָן. ער פלעגט אפט פארן צו זיין ארזואקאס, שארפ, און דער אינדיער פלעגט פאר־ברייגנען די טעג מיט זיין געליבטער אלים וועלכע האט זייער ניט געוואָלט לאזן איר געליבטן און איר טייערן ברודער אויף אזא ווייטער רייזע.

אנקל דזשאן פלעגט אויסמיידן גראף געארג און גרעפן אלים, זייט ער איז צו־ריקגעקומען פון לאנדאן. ער איז שטענדיג געווען פארטרויערט, פארטראכט און פאר־זארגט. ער פלעגט זאגנער ניט ריידן מיט דער קליינער עממא, וועלכע ער האט אזוי ליב געהאט ביז אהער.

אין א שיינעם פרימארגן איז ווענד־לאנד געקומען צו פארן אין שלאָס טשעו־וויץ און האט זיך געלאזן מעלדן צו געאר־גען.

— האט איר שוין עפּעס נייעס, הער ווענדלאנד ? — האט געארג געפרעגט.

— איך בין געקומען אייך פרעגן, אויב איר ווייסט שוין וואו אייער אנקל איז געבליבן די דריי טעג, וואס ער האט פאר־בראכט אין לאנדאן ?

— איך ווייס ניט. ער וויל מיר ניט זאגן און איך וויל אים ניט צווינגען דער־צו.

— וועט איר מיר דערלויבן ריידן מיט אים ?

— ווען ער וויל מיר ניט זאגן, וועט איר פון אים געווים גארנישט ניט דערוויסן זיך.

(ווייטערע קומט)

איינלאדונג צו מצה דילער

מר. נאראָוועי, מענערזשער פון דער אינדעפּענדענט מצה קאמפּאני

לאדט איין אלע מצה דילערס פון ווייניפּעג, זיי זאָלן קומען מארגן, דינסטאג אוונט, אין 515 פלאָרא עוועניו. וואו ער וועט מיט זיי מאכן די בעסטע אראנזשמענטס צו פארקויפן.

די אינדעפּענדענט מצות פאר היינטיקן פסח

די מצה איז פון בעסטער קוואליטעט

געבאקן אונטער דער השגחה פון הרב י. י. כהנאוויטש

אלע מצה דילערס זיינען געבעטן צו קומען — עס וועט זיך באצאלן

מ. נאראָוועי,

פּרעזידענט און דזשענעראל מענערזשער.

510 SELKIRK AVE., WINNIPEG, MAN.

די אויסגעבעסערטע טעלעפאָן באדינונג

צווישן

מאניטאָבא און אלבערטא

דערמעגלאכט אונז צו געבן אייך

שנעלערע באדינונג

און

ביליקערע רייטס

צוגעגעבענע פאסיליטעטן איינגעשטעלט צווישן מאניטאָבא און אלבערטא דערלויבן א רעוויזיע צו סטאנדארד רייטס.

	פריערדיקע רייטס פון ווייניפּעג	איצטיקע רייטס פון ווייניפּעג
קאלגארי	$3.90	$3.00
ערמאָנטאָן	$3.90	$3.00
מעדיסין העט	$3.35	$2.55
ווערעוויל	$3.90	$3.00

די סטיישאן צו סטיישאן רייטס וואס זיינען אנגעווייזן זיינען פאר טאג באדינונג. אוונט און נאכט רייטס אויף סטיישאן צו סטיישאן קאלס, זיינען פּראָפּאָרציאָנעל נידעריקער.

איר קאָנט טעלעפאָנירן אייער מעסעדזש אין אייער אייגענער שפּראך

Manitoba Telephone System

פאר זעלבסטשטענדיקער באקוועמלאכקייט

נוצט

פוטהילס קוילן

100% באדייצונגס ווערט אין יעדן לאוד

"אויסגעגראבן פון די ראָקיס"

סוב־ביטומינאוס קוילן — ניט א "ליגנייט"

די אנפירנדיקע דאמעסטיק קוילן פון מערב קאנאדע

לאמפּ	סטאָוו	נאט
$13.75	$12.75	$10.50
א טאָן	א טאָן	א טאָן

אלע ראיעלע הענדלער פארקויפן זיי

NEW PALACE THEATRE

היינט, מארגן און מיטוואך

נענסי קאראל אין

"געלעכטער"

אויך קאמעדיע, נייעס, פיטשורעטס

איך וויל אז איר זאָלט געדיינקען אויב איר דארפט

אינשורענס

פאר פייער אוטאמאביל פליט לעבן האלד־אפּ לעבנס פארזיכערונג

פאנט מיר 52 619 אדער 21 989

A. HARRIS ארעצקי

פאר א גוטן כשר'ן היימישן מאָלצייט

פרובירט

HARRY'S KOSHER DELICATESSEN

258-260 FORT STREET

Phone 25 977

ציוניסטישע לאגע דיסקוטירט ביי נאציאָנאל פאָנד קאָנפערענץ מיט אוסישקינען אין וואשינגטאָן

(שלוס פון זייט 1)

די איצטיקע פאליטישע און פינאנציעלע לאגע אינ'ם ציוניזם.

אויף דער זיצונג פון דער עקזעקוטיווע פאר דער קאנפערענץ האט ראבערט סזאלד צו טערשטן מאל אנטדעקט די שטעלונג פון די אמעריקאנער ציוניסטן צום וויינס פאפיר.

מר. סזאלד, ריידנדיק ווענן דעם דאקו־מענט וואס ווערט דערווארטעט ווי א רע־זולטאט פון די פארהאנדלונגען מיט דער בריטישער רעגירונג, האט דערקלערט, אז די ציוניסטישער ארגאניזאציע וועט זיך ניט לאזן געטריבן ווערן צו א וועלכע ס'אין פארפליכטונגען. "די בריטישע רעגירונג האט זיך מיט אונז ניט באראטן ווען זי האט ארויסגעגעבן דעם וויינס פאפיר, און די אידישע אגענטור וועט זיך איצט גע־מען גענוג צייט צו שטודירן און באטראכטן די שריט וועלכע זי זאָל נעמען, ווען א צייטער ווייסער פאפיר אדער וועלכע ס'איז דערקלערונג זאָל ארויסגעגעבן ווערן", — האט עס געזאגט.

מר. סזאלד האט אויך פארזיכערט, אז די ציוניסטן און ניט־ציוניסטן אין דער אידישער אגענטור האנדלען ביידע מיט דער גרעסטער מאס פון איינשטימיקייט אין די וויכטיקערע פראגן פון פאליטיק און ס'איז צווישן זיי ניטא קיין קאנפליקט בנוגע שטאנדפּונקט אדער האנדלונג. וואס עס זאָל ניט זיין דער אויסגאנג פון די פארהאנדלונגען, וועט די פראקטישע אר־בעט פון ווידעראויפבאו גיין פאראויס, און קיין שטערונג קאָן ניט צוריקהאלטן דאס אידישע פאלק פון איבערבויען די אידישע נאציאָנאלע היים.

עקאָנאָמישע לאגע איז זייער א שווערע

ריידנדיק ווענן דער עקאָנאָמישער לאגע אין ארץ־ישראל, האט ראבערט סזאלד דערקלערט, אז די אידישע ארבעט דארטן איז אין געפאר, צוליב דעם פאל פון הכנ־סות פון אמעריקע פון וואנען עס פלעגן קומען די גרעסטע פאנדן בין איצט.

דער נאציאָנאלער ראט האט גוטגעהייסן די טריט אנצופאנגען א קאמפּיין פאר צוויי מיט א האלבן מיליאָן דאלאר, אונ־טער אויפזיכט פון דער אגענטור. עס איז אויך באשלאסן געווארן אנצופירן א קאמ־פּיין פאר דער פארגרעסערונג פון דער מיטגלידערשאפט פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע.

איזראעל בראודי, פארזיצער פון דער עקאָנאָמישער קאמיסיע, האט באריכטעט, אז שריט זיינען אנגענומען געווארן צו סטמולירן פריוואטע איניועסטמענטס און פריוואטע עקאָנאָמישע אינטערנעמונגען אין פאלעסטינע. ער האט אויך אנאנסירט די ארגאניזאציע צווישן די ציוניסטן פון א מיטגלידערשאפט גרופּע פון קענזייט־קע שפּאר געזעלשאפטן, וועמעס פאנדן וועלן אינוועסטירט ווערן אין קאָמערציע־לע און אינדוסטריעלע אונטערנעמונגען אין פאלעסטינע.

די אקציעס פון דער ים־המלח קאנצע־סיע, איז אנאנסירט געווארן, זיינען אינ־נאנען פארקויפט געווארן, ארום האלב פון זיי — אין אמעריקע. די פאבריק וועט זיין פארטיק ארום אקטאבער, — א סך פריער, ווי מען האט דערווארטעט, און די אויסזיכטן פון די מעגלאכקייטן פון דער קאנצעסיע זיינען זייער גוט.

וועסטערן דזשעם דראָמהעלער קוילן

די פערל פונ'ם דראָמהעלער פעלד, אירע קוואליטעטן פון קלאָר־קייט, אנגעהאלטענער היץ, מיט אזוי ווייניק אש, האלטן ארקטיק קאָסטאָמערס צופרידן דעם גאנצן קיילאכדיקן יאָר.

אָרדערט א טאָן איצט

לאמפּ	סטאָוו	נאט
א טאָן	א טאָן	א טאָן
$12.00	$10.50	$9.00

מיר האבן געקויפט א סך טאָנען פון

מורעי לאמפּ קוילן

די דאזיקע קוילן זיינען פון איסט קולי דיסטריקט, נאענט צום דראָמהעלער פעלד, און מיר וואָלטן געווען צופרידן, אז אונזערע קאָסטאָמערס זאָלן עס פּרובירן צו די דאזיקע נידעריקע פּרייזן. אן עכטע באהייצונג פאר דעם מילדן ווינטער.

לאמפּ סייז

א טאָן

$11.25

פּרובירט "ארקטיק" באדינונג

טעלעפאָנירט 42 321

Classified Section — קלאסיפייד סעקשען

פּעצעציעלע פּרייזן פאר ארווערטייזינג אין דער קלאסיפיצירטער אפּטיילונג

איין מאָל, 5 ס. פּער "אנייס לייז"		פאר 3 מאָנאטן,	$2.15
פאר א וואָרט, 20 ס.	"	פאר 6 מאָנאטן,	$4.00
פאר א מאָנאט, 75 ס.	"	פאר 1 יאָר,	$7.50

:: פערזענלאכעס ::
PERSONAL

PROF. SCOTT 88 106
290 פּארטעגרעש עוו. איבער לייסגאוט סטאָטער נייסטע בעסטע פּאפּס טראָס און וואָלץ סטעפּס קלאָטן און סטריקסלי פּריוואטע לעקטאָנס. סולער קורס פון לעקטאָנס $5.00.

R.B. ORMISTON
פּלאָריסט
צוויי סטאָרס צו אייער באדינונג
96 Osborne St., Phone 42 386
340 Portage Ave., Phone 24 791
בלומען מעלענראָפּירט איבעראל

לייף אינשורענס
בעסטער צו האבן א פּאליסי און נים דארפן עס, איידער דארפן דאס און נים האבן.
P. A. TEMPLETON
807 Electric Railway Chambers
Phone 89 688

טייפּרייטערס
באנקראָס סייל, רעמינגטאָן, אנדערוואוד, וואורדסאָק און א. וו.
T. A. WEIR
Ph 28 800 247 Notre Dame Ph. 24 783

LIGHTFOOT'S TALLY HO'S
פאר שליטן פּארטיס
Phone 86 067 Evenings 23 258

היים און אָפיס פּוירניטשור פאר לאגנג
פאר מזומן בלעט.
KILSHAW'S
Auctioneers
Canada Bldg. Phone 29 040

We Pay Highest Prices
פאר אלטן גאָלד, אלטן זילבער און גאָלד ברידזש ארבעט. מיר פארקויפן דזשעלרי, זייגערס, דייטאָנד רינגס צו נידעריקסטע פּרייזן.
703 MAIN ST. — PHONE 89 938

לייכטע ארטש סופּארטערס געמאכט צו אינדיווידועלן אינדרוק. פוס האָקטאָר און פוס קולטור.
MODERN FOOT CORRECTION LABORATORY
812 Toronto General Trusts Bldg.
Phone 80 767

CITIZENS FINANCE CORPORATION LIMITED
קאָמערציעלע באנקירן
פּרוואטע לאָאנס אראנזשירט — שטרייגנ־קאנסידעשנשאל. מיר פינאנסירן קארס, ראָ־דיאָס און יעדן אנדער לאָאן צו נידעריק־סטע טערמס. מארטגעדזשעס צו נידעריק־סטע קוירענט רייטס. אנרימענטס געקויפט צייטווייליקער אפּיס:
476 PORTAGE AVE.
Phone 34 645 Evgs. 55 785 or 53 303

A. MUIR
אוטאָריזירטער
רוקא פינישינג סטיישאן
פעגערעס און באדיי ריפּעירס
376 FURBY ST.
PH. 33 255

נעשעפט געלעגנהייטן
Business Opportunities

אפּארטמענט בלאָק, נארט ענד, אכט סוויטס, יערלאכער רענט $3,500. איינג־טימער מיט פארקויפן. האלב אומזיסט.

אפּארטמענט בלאָק, 11 סוויטס, יער־לאכער רענט $8,000. וועט אנגעטאן א הויז און קליינעם קעש פיימענט.

דזשענעראל, שטעטל פון 600, סטאָק $15,000 צו 70 סענט אויפן דאָלאר. אומ־זאַץ $40,000.

SCOTT REALTY CO. Ltd.
11 C.P.R. Office Bldg. Phone 89 644

נארט ענד גראָסערי, אויף אויסגעצייר־כענטן קאָרנער, סטאָר מיט סוויט און באַ־זונדער הויז. די רענט וועט צאָלן אלע אויסגאבן. א גרויסער באַרגען בלויז דעם מאָנאט.

סטאָר צו רענטן אין סובארב פאר דריי גודס, פּוירנישינגס אדער האַרדוועיר. איר־ען פון די בעסטע געשעפטס־געלעגנהייטן דעם יאָר. קיין סטאָק צו איבערנעמען.

דזשענעראל סטאָרס אין קאנטרי צו רענטן, קויפן אדער בייטן פאר שטאָטיקע פּראָפּערטי. גוטע בילדיגנס אין גוטע שטעטלאך.

אויב איר ווילט א געשעפט, זעט
ה. פּערלמאן און נ. זעלטשען
MUTUAL AGENCIES
874 Main St. Phone 51 000

:: שטעלע פארלאנגט ::
SITUATION WANTED

א גראדואירטע לערערן, קאן אויך אויס־געצייכנט אנפירן מיט א קינדער־גארטן, פארלאנגט א שטעלע. קאן געבן גוטע רע־פערענס. זיך ווענדן צו: דאס אידישע וואָרט אט אקס 4164.

* * * * * * * * * * * * * * * *
* לייענט "דאס אידישע וואָרט" אייער *
* איינענע צייטונג, נערדזוק אין אונ־ *
* זער איינענער שפּראך, פאר אונזערע *
* איינענע אינטערעסן פארשפּרייט אין *
* אלע אידישע היימען פון ווייניפּעג און *
* סערב קאנאדע. *
* * * * * * * * * * * * * * * *

:: צו פארקויפן ::
FOR SALE

5 רום נייע סטאָקא באנגאלאָו, מיט א סאָן רום, אוק פינישינג, פרענטש טירן, פייער פּלייס. שיינע עלעקטרישע פיקס־טשורס, ניי אויסדעקאָרירט. א א פארטי־שענסטן געגנט אין נארט ענד. פּרייז — $4,800. א גרויסע מציאה.

6 רום פולי מאָדערן קאטעדזש. אוק פלאָרס, הייסע וואסער באהייצונג, גא־ראדזש. שיינע ליכטיקע צימערן, צווייטער בלאָק פון מיין סטריט. פּרייז $2,800. א גרויסער בארגען.

געלט צו לייען. אינשורענס פאר אלערלי־ליי צווענקן.
סווייסט און הייזער צו פאררענטן.
Sheps Agencies Ltd.
804 מיין סטריט
טעלעפאָנס 761 55 און 807 53

גאראנטירטע גענוצטע קארס
אלע סאָרטן און מאָדעלן
אויב איר ווילט אן עכטע גוטע גענוצטע קאר צו א פּאסיקן פּרייז, זעט
W. J. BOTTLE
Carter-Latter Motors Ltd.
Phone 89 367 Res. 502 179

קוילן — קוילן
קעש פּרייזן
מאָנאגראם
קוילן
לאמפּ — $5.00
קאָבל — $4.75
א טאָן וועט אייך געבן מער היץ פאר יעדן דאָלאר. הונדערטער מענשן נוצן עס. מיר גאראנטירן צופרידנהייט.
Winnipeg Coke & Coal Co.
Phone 57 061

:: צו פאררענטן ::
FOR RENT

צו פאררענטן, צו פארקויפן אדער צו פאר־ביטן אויף א סטאָטיקער פּראָפּערטי א צווייטן־שטאָקיקע בריק געבייד אין בענעטא מאנ. טעלעפאָנס 483 56 אדער שרייבט צו 290 באיד עווע., ווייניפּעג.

NOKOMIS BUILDING
הארנרייוון און קאָמבערלענד
ווינשנסווערטער פּלאץ
צו פאררענטן. פּאסיק פאר לייכטער מאנופעקטשורינג אדער אפיסעס. ניי־דערקער אינשורענס רענט.
THE J. McDIARMID CO., LTD.
201 Nokomis Bldg. Phone 26 294

צו פאררענטן א שיין געפּארניש־טס רום ביי א פאמיליע אן קינדער, אין גלאַנ־אפּארטמענטס, מיין אין סט. דזשאנס, סוויט 8, אלע באקוועמלאכקייטן. מיט אדער אן בארד. פאר א קאפּל אדער סינגל טעלעפאָנירט 568 56.

אין פעלעס טעאטער
זייער אן אינטערעסאנט און שפּאנענד בילד ווערט היינט געוויזן אין פעלעס טעאטער, און די פעלעס פּאטראָניזירער קאנען זיין זיכער, אז דאס בילד וועט זיי געפעלן און זיי וועלן אויך אנדערע רע־קאָמענדירן עס צו זעען.

"געלעכטער", איז דער נאמען פון דעם בילד, מיט דער בארימטער מואווי סטאר, נענסי קאראל אין דער הויפּט ראָל.

דאס איז די פאמע שטארקסטע דראמא־טישע געשיכטע וואס איז ווען געשפּילט געווארן, מיטן אנטייל פון פרעדריק מארטש. עס ווערט אויך געוויזן א דורכ־אויס־ריידנדיקע אמוזירנדיקע קאָמעדיע, און פיטשורעטס.

צוריק פון זייער רייזע
מר. און מרס. איזידאר איש הורוויץ האבן זיך צוריקגעקערט פון א געשעפט און פארגעזיגן רייזן. זיי האבן באזוכט טא, ניו־יאָרק, פילאדעלפיע און אטלאנ־טיק סיטי.

אדווערטייזט אין "דאס אידישע וואָר" — עס וועט זיך איך באצאָלן

עטל שניידער ע"ה

אונזער טיפסטער מיטגעפיל צו אונזערע פריינט, די זין און טאָכטער און דער נאנצער פאמיר ליץ. מיר ווינשן זיי געטרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער נים וויין.

מר. און מרס. ל. סאפּיר
און פאמיליע
יארקטאָן, מאנט.